

ራዙምኪን ግራ ተጋብቶና የራስኩልኒኮቭን የመከራከሪያ ነጥቦች ውድቅ ለማድረግ እየሞከረ 'እኔ አላምንም! ሳምን አልችልም!' እያለ ደጋግሞ ተናገረ።

የራስኩልኒኮቭ እናትና ዳንያ ለረጅም ሰአት ይጠብቁአቸው የነበረው ክፍል ወደሚገኝበት አካባቢ እየተቃረቡ ሄዱ። ነገሩን ለመጀመሪያ ጊዜ አንስተው በግልፅ በመወያየታቸው ራዙምኪን ተገርሞና ስሜት ውስጥ ገብቶ በየደቂቃው መንገድ ላይ ይቆም ነበር።

ራስኩልኒኮቭ ችላ የማለት ቀዝቃዛ ፈገግታ እያሳየ 'አዎን አታምንም! እንደተለመደው ምንም ነገር አታስተውልም! እኔ ግን እያንዳንዱን ቃል እመዝነዋለሁ።' አለ።

'አንተ በተፈጥሮህ ተጠራጣሪ ስለሆንክ ነው እያንዳንዱን ቃል የመዘንከው። ግን፣ የፖርፊሪ አነጋገር ያልተለመደ እንደነበር እኔ ራሴ እስማማበታለሁ። በተለይ ያ ከይሲ ዛምያቶቭ አላማረኝም። ለምንድነው ግን? ለምን?'

'በአንድ ቀን ውስጥ አቋሙን ለወጠ።'

'እንዲያውም በአንፃሩ አንተን የሚጠረጥሩ ከሆነ ነገሩን ለመደበቅ የሚቻላቸውን ሁሉ ጥረት አድርገው ከጊዜ በኋላ ሳታስበው በያዙህ ነበር። አሁን ግን ብልግናና ግዴለሽነት የተጠናወተው ስራ ነው!'

'መረጃ ወይም ለጥርጣሬ መነሻ የሆነ ምክንያት ቢኖራቸው ኖሮ አንድ ነገር ለማግኘት ሲሉ ጉዳዩን በምስጢር ይዘው ገና ድሮ ቤቴን በፈተሹ ነበር። ግን፣ አንድም መረጃ የላቸውም። የቋጠሩት መላ ምት ብቻ ነው። የማይጨበጥ ሀሳብ ይዘው ምስጢር እንዳወጣላቸው ይሞክራሉ። የትካዜ ፊት የታየበትም መረጃ ስለሌለው ሊሆን ይችላል፤ በመተከኩ ራሱን አጋለጠ። ሌላም እቅድ ይኖረው ይሆናል። ሲያዩት ብለህ ይመስላል። ምናልባትም የሚያውቅ በመምሰል ሊያስፈራራኝ ፈልጎአል። አየህ ወዳጄ ልቤ - የገጠመን ልዩ አይነት ሳይኮሎጂ ነው። ይሁንና፣ ሁሉንም ማብራራቱ ስለሰለቸኝ ብንተወው ይሻላል!'

'ጭራሽ ስድብ እኮ ነው! የምትለው ሁሉ ይገባኛል! መጨረሻ ላይ እንደዚህ በግልፅ ለመነጋገር በመብቃታችን ደስተኛ ነኝ። በግልፅ ልንገርህና በአንጎላቸው ውስጥ የደበቁት ሀሳብ እንዳለ አስተውዬአለሁ። ለምንድነው ግን በአንጎላቸው ውስጥ የሚደብቁት? ለጥርጣሬ መነሻ የሚሆን ምን ምክንያት አላቸው? እንዴት መሰለህ ያበገኝኝ! እስቲ ይታይ! በረሀብ ጥፍር በመጸጠጥና ለጤናው በመጨነቅ ሳቢያ አቅሙ የተዳከመ፣ ከመሸበር ጋር ተዳምሮ ከጠንቀኛ የሕመም እፋፍ ላይ የደረሰ፣ እኛ እስክምናውቀው ድረስ ምናልባትም ሕመምተኛ የሆነ፣ ተጠራጣሪ፣ አላማ ያለውና ራሱን የሚያውቅ ድህ ተማሪ፣ የረባ ልብስና ጫማ ሳይኖረው ማንንም ፊት ነስቶ ክፍሉ ውስጥ የተቀመጠ ሰው፣ ከቂላቂል ፖሊሶች ፊት ቀርቦ ስድብና ግልምጫቸውን እየተቋቋመ እዳ ክፈል ሲሉት፣ በዚያ ላይ ርካሽ የሆነ የአዲስ ቀለም ሽታ፣ የሰማንያ ዲግሪ ሴንቲግሬድ ሙቀት፣ የሚተነፍግ አየር፣ የባለጉዳይ ግፊት፣ ከጥቂት ቀናት በፊት አማኝቷት የነበረችው አርጊት ስለመገደሷ የሚነዛ ወሬ፣ ይሄ ሁሉ በባዶ አንጀት ላይ ሲያርፍበት ህሊናውን መላት ይነሰው? ይሄን የከሰ መነሻ አድርገው መቁጠር ይገባቸዋል? ሁኔታው እንዳላዘነህ ይገባኛል! ሮዲ - እኔ በአንተ ቦታ ብሆን እስቅባቸዋለሁ፤ እተፋባቸዋለሁ፤ ይሄን ደግሞ የማደርገው እየሸለልኩባቸው ነው።

ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ የሚያከትም መሆኑ አያጠራጥርም። ሮዲ - እርሳው! በርታ! ይሄን ጉዳዩ ብለህ ከብደት ከሰጠኸው የሚያሳፍርህ ነው!

‘በትክክል ነው የተናገረው።’ እያለ ራስኩልኒኮቭ አሰላለ።

‘ወይ እርሳው? ነገ ደግሞ ሌላ መስቀልኛ ጥያቄ?’ አለ በምሬት። ‘ከእነርሱ ጋር አፍ የምካፈት ይመስልሃል? ትናንት ምግብ ቤት ውስጥ ዛምያቶቭን በመሰለ ሰው ፊት ራሴን ማዋረዴ ይቅርታ የማያሰጥ ስህተት ነው።’

‘በቃ ተወው፤ እኔ ራሴ ከፖርፊሪ ዘንድ እሂዳለሁ። ሁኔታዎችን እያገናዘብኩ አስተያየቴን እሰጠዋለሁ። ታማኝና ግልፅ ሆኖ አቋም ይውሰድ! ዛምያቶቭን እንደሆነ...’

‘መጨረሻ ላይ ደረሰበት’ እያለ ራስኩልኒኮቭ አሰላለ።

ራዙምኪን ሳይታሰብ የጓደኛውን ትከሻ ያዘና ‘ቆይ እስቲ! ፍሬ ከርስኪ ነው የምታወራው! አሁን ነው የተከሰተልኝ ፍሬ ከርስኪ ማውራትህ! ስለቀለም ቀቢዎቹ የቀረበው ጥያቄ እንደወጥመድ ይቆጠራል ነው የምትለው? እስቲ አስበው። ድርጊቱን የፈፀምኸው ቢሆን ኖሮ ቤቱ ሲቀባ ከነሰራተኞቹ አይቻለሁ ብለህ ትናገር ነበር? እንዲያውም ብታይ እንኳን አላየሁም ነበር የምትለው! በራሱ ላይ ማን መረጃ ያቀርባል?’

‘ያን ነገር ባደርግ ኖሮ ሰራተኞቹንም ቤቱንም አይቻለሁ ነበር የምለው።’ ሲል ራስኩልኒኮቭ ሳይወድ ተንገሽግሽ ተናገረ።

‘እንዴት ራስህን የሚጎዳ ነገር ትናገራለህ?’

‘ፖሊስ ሲጠይቃቸው ሁሉንም ነገር ሽምጥጥ አድርገው የሚከዱት ማይማን አርሶ አደሮች ወይም ልምድ የሌላቸው ሰዎች ስለሆኑ ነው። ትምህርት ቀመስና የልምድ ድሃ ያልሆነ ሰው ግልፅና የማይካዱ ሐቆችን ለመቀበል የሚቻለውን ሁሉ ያደርጋል። ሌላ ምክንያት ሊያቀርብላቸው ግን ይሞክራል፤ ሌላ ፍቺ እንዲኖራቸውና በሌላ መነፅር እንዲታዩ ለማድረግ ለዋውጦ ያቀርባቸዋል። ፖርፊሪ እንደዚህ እንድመልስ ጠብቆ ይሆናል፤ የሰጡሁትን ቃል እውነት አስመስዬ ለማቅረብ ስል አይቻቸዋለሁ ካልኩ በኋላ ተጨማሪ ማብራሪያ እሰጥበታለሁ።’

‘ግድያው ከመፈፀሙ ከሁለት ቀን በፊት ሰራተኞቹን ልታይ እንደማትችልና አየሁ የምትል እስከሆነ ድረስ ግድያው በተፈፀመበት እለት ከምሽቱ ሁለት ሰአት ነበርክ ማለት ነው ይልሃል። በቀላሉ ያወጣጣሃል!’

‘ከሁለት ቀናት በፊት ሰራተኞች ሊኖሩ እንደማይችሉ በመዘንጋት ፈጥኜ ለማሰብ አለመቻሌንና በተቻለ መጠን እውነቱን ለመናገር መፈለጌን እንዳወቀ አትገነዘብም።’

‘ግን እንዴት ልትረሳ ትችላለህ?’

‘ቀላል ነው! ብለህ ሰው ብዙውን ጊዜ በትንሽ ነገር ይሳሳታል። ሰው ብለህ በሆነ ቁጥር ጥቃቅን ነገሮች ይጠፋኛል ብሎ አይጠረጥርም። እንዲያውም በጣም ብለህ ሰው አንዳንድ ግምት የማይሰጣቸው ነጥቦች ይጠፋበታል። ፖርፊሪ አንተ እንደምትገምተው ደደብ አይደለም።’

‘እንዲህ ከሆነማ የማይረባ ሰው ነው ማለት ይሆናል!’

ራስኩልኒኮቭ ሳቀ። አስፈላጊ በሆነ በራሱ ምክንያት የተነሳ ከዚህ ቀደም ያደረገው ውይይት የጥላቻ ስሜት የተመላበትና ያልተወሳሰበ ሆኖ ሳለ በአሁኑ

ውይይት ላይ ያሳደረው ስሜትና የሰጠው ማብራሪያ ለራሱም አስገረመው።
'አንዳንድ ነጥቦች ትኩረት እንዳሳድርባቸው ያደረጉኝ ይመስለኛል!' እያለ ለራሱ አሰላለ።

ይሁንና፤ ያልተጠበቀና የሚያስፈራ ሀሳብ የተደቀነበትና ያለበት ይመስል ወዲያውኑ ተረበሸ። እየተቀበጠበጠ ሄደ። እናቱ ካረፉበት ቤት ቅጥር ግቢ ደርሰው ነበር።

'አንተ ሂድ! እኔ ከጥቂት ጊዜ በኋላ ተመልሼ እመጣለሁ።' በማለት ራስኮልኒኮቭ በድንገት ተናገረ።

'የት ነው የምትሄደው? ደርሰን የለም እንዴ!'

'መሄድ አለብኝ። የማከናውነው ክፍተኛ ስራ አለኝ። በማማሽ ሰአት ውስጥ እመለሳለሁ። እባክህ ንገራቸው።'

'እንደፈለግህ! እኔ ግን አብሬህ እሄዳለሁ።'

ራስኮልኒኮቭ በምሬትና ተስፋ በቆረጠ ስሜት 'ለምን ልታሰናክለኝ ትፈልጋለህ?' በማለቱ ራዙምኪን ሀሳቡን ለወጠ። ራስኮልኒኮቭ መንገዱን ይዞ ተፍ ተፍ እያለ ሲጓዝ ከደጃፉ ላይ ሆኖ በትካዜ ተመለከተው። በመጨረሻም ጥርሱን እያፋጨና ቡጢ እየጨበጠ ፖርፊሪን እንደሎሚ ጨምቆ ለመጣልና ከዚያ እንደተመለሰም በመጥፋቱ የተረበሸችውን እናቱን ለማረጋጋት ወሰነ።

ራስኮልኒኮቭ ከቤቱ እንደደረሰ ግንባሩ በላብ ርሶ ቁና ቁና ተነፈሰ። ፎቁን ወጥቶ ካልተቆለፈው ክፍሉ ገባና በሩን በሰንሰለት አያያዘ። እንደ እብድ እየተረበሸ እቃዎቹን ወደደበቀበት የግድግዳ ጥግ ፈጥኖ ሄደ። እጁን ከግድግዳው ቀዳዳ አስገብቶ ለአያሌ ደቂቃዎች ፈታተሽ፤ ሁሉንም ቦታ ከእነግድግዳው ከአሰሰ በኋላ ምንም ነገር ስላጣ አየሩን ማግ አደረገና ተነፈሰ። እናቱና እህቱ ወዳረፉበት ቅጥር ግቢ እንደተቃረበ ሀብል ወይም ጉትቻ ወይም ደግሞ የአሮጊቷ የእጅ ፅሁፍ የሰፈረበትና ጌጣ ጌጣቹ የተጠቀለሉበት ወረቀት የሆነ ስርቻ ውስጥ ተሸጉጠው በመረጃነት የሚያዘቡት መስሎት ነበር።

እንደቆመ በሀሳብ ጭልጥ አለ፤ ያልተለመደ፤ የመጣውን የመቀበልና ትርጉም የለሽ የሆነ ፈገግታ አሳየ። በመጨረሻም ባርኔጣውን አንስቶ ቀስ ብሎ ከክፍሉ ወጣ። መንፈሱ እንደተረበሸ ግራ ተጋብቶና ቀልቡን አጥቶ በዋናው በር በኩል አለፈ።

'እርሱ ራሱ ይሽውና!' የሚል የጎሳ ድምፅ ተሰማ። ቀና አለ።

ከአነስተኛ ክፍሉ በር አጠገብ የቆመው ዘበኛ ከርቀት ሲያዩት አሮጊት አርሶ አደር ለሚመስል፤ ረጅም ካፖርትና ሰደርያ ሳደረገ ባለእጅ አመለከተው። በዘይት የተጨማለቀ ባርኔጣ አድርጎ አንገቱን ደፍቷል። ከማቀርቀሩ የተነሳ በእድሜ ብዛት የጎበጠ ይመስላል። የፊቱ ቆዳ በመሽብሽቡ ከሀምሳ አመት እድሜ እንደዘለለ ያስታውቃል። የተሰካኩት ትናንሽ አይኖቹ በትካዜና በቁጣ ይመለከታሉ።

ራስኮልኒኮቭ ወደዘበኛው ተጠግቶ 'ምንድነው ጉዳዩ?' ሲል ጠየቀ።

ባለእጁ ሳይጣደፍ ለረጅም ጊዜ አድብቶ በጥላቻ አይን ከተመለከተው በኋላ አንድም ቃል ሳይተነፍስ ተመልሶ ወደመንገዱ አቀና።

'ምንድነው ነገሩ?' አለ ራስኮልኒኮቭ።

'እኔ እንጃ። ከዚህ ተማሪ ይኖር እንደሆነ ጠየቀኝ። ስምህን ነገረኝና የማንን ቤት እንደተከራየህ ለማወቅ ፈለገ። አንተ ወርደህ እንደመጣህ አመላከትኩት። አሁን ደግሞ ይግረምህ ብሎ ሄደ።'

ዘበኛው ትንሽ ግራ የተጋባ ይመስል ነበር፤ ብዙ ስላልተጨነቀበት ግን ትንሽ አሰላሰለና ተመልሶ ወደክፍሉ ገባ።

ራስኮልኒኮቭ ከባለእጁ ላይ ለመድረስ ይሮጥ ገባ፤ ተሻግሮ የመንገዱን ሌላ አቅጣጫ በመያዝ፤ ስለሆነ ነገር የሚያስብ ይመስል መሬት ለመሬት እያየ ቀስ ብሎ ሲራመድ ተመለከተው። ወዲያውኑ ደረሰበትና ለተወሰነ ጊዜ ከኋላ እየሄደ ተከተለው። በመጨረሻ ግን ከአጠገቡ ሆኖ ጎን ለጎን ሲጓዝ እንግዳው ሰው ወዲያውኑ አስተዋለውና መልሶ አቀረቀረ። ጎን ለጎን ሆነው ቃላት ሳይተነፍሱ ለደቂቃ ያህል በዚሁ ሁኔታ ተራመዱ።

‘ዘበኛው በኩል ፈልገኸኝ ነበር ወይ?’ እያለ ራስኮልኒኮቭ በሰላሰ አንደበት ጠየቀው።

ባለእጁ ምንም መልስ አልሰጠው፤ ጭራሽም አሳየው። እንደገና በመካከላቸው ፀጥታ ሰፈነ።

‘ምን ማለትህ ነው? መጥተህ ከፈለግኸኝ በኋላ አንድም ቃል ለመተንፈስ ፈቃደኛ አይደለህም። ምን የሚሉት ነገር ነው?’

የራስኮልኒኮቭ ድምፅ ተሰባበረ፤ አንደበቱ ቃላትን በትክክል ለማውጣት የተቸገረ ይመስል ነበር።

በዚህን ጊዜ ባለእጁ ቀና ብሎ በሚያስፈራና ከስተር ባለ ሁኔታ ተመለከተው።

ሳይታሰብ ዝግ ባለና በጠራ ድምፅ ‘ነፍስ ገዳይ!’ አለው።

ራስኮልኒኮቭ ከጎኑ ሆኖ ይጓዛል። እግሮቹ በድንገት ተዝለፈለፉ፤ ጀርባው በላብ ራስ፤ ልቡ ለቅፅበትም ቢሆን መምታቱን አቋረጠ፤ ወዲያውኑ ደግሞ እየሟሸሸ የቆየ ይመስል በፍጥነት መምታት ጀመረ። እንደገና ምንም ቃል ሳይተነፍሱ ለዘጠና ሜትር ያህል አብረው ተጓዙ።

ባለእጁ አልተመለከተውም።

‘ምንድነው የምታወራው? ማነው ነፍስ ገዳይ?’ ሲል ራስኮልኒኮቭ በደከመ ድምፁ አጉረመረመ።

ሰውየው የጥላቻ ፈገግታ እያሳየው ሆን ብሎና በማያሻማ መልኩ ‘አንተ ነፍስ ገዳይ ነህ!’ አለው። የራስኮልኒኮቭን የገረጣ ፊት እንደገና ተመለከተና ወዲያውኑ አይኖቹ ተስለመለሙ።

ሁለቱም ከመንታ መንገድ ላይ ደረሱ። ባለእጁ በግራ በኩል የሚወስደውን መንገድ ይዞ ፊቱን ሳያዞር ሸመጠጠ። ራስኮልኒኮቭ ደግሞ ቆሞ ለረጅም ጊዜ ተመለከተው። ሰውየው አርባ ሜትር ያህል ከተጓዘ በኋላ ዞር ሲል አሁንም በዚያው ስፍራ ቀጥ እንዳለ ይመለከተው ነበር። ራስኮልኒኮቭ በደንብ ለማየት ባይችልም ሰውየው አሁንም ቢሆን የጥላቻና የበቀል ፈገግታ የሚነበብበት መሰለው።

ራስኮልኒኮቭ ጉልበቱን እያሳተመና ብርድ ብርድ እያለው ቀስ ብሎ እየተነተተ ወደቤቱ ሄደ። ወደክፍሉ ገባ፤ ባርኔጣውን አውልቆ ከጠረጴዛው ላይ አስቀመጠ፤ ለአስር ደቂቃ ያህል ደርቆ ቆመ። ከዚያ በኋላ ጭራሽ በመዳከሙ ፎቴው ላይ ተጋደመና የሕመም ስሜት እየተሰማውና እያቃሰተ እግሮቹን ዘረጋ። ለግማሽ ሰአት ያህል ተዘረረ።

ስለምንም ነገር አያስብም ነበር። የተዘበራረቀና ቅደም ተከተላቸውን ያልጠበቁ ሀሳቦች በአእምሮው ተመላለሱ። በሕፃንነቱ ያያቸው ወይም ደግሞ በተወሰነ ቦታ በሕይወቱ ለመጀመሪያ ጊዜ የተገናኛቸውና መቼም ያሳስታወላቸው ሰዎች፤

የቤተክርስቲያን ደወል፤ በሆነ መሸታ ቤት ውስጥ ከአንድ መኮንን አጠገብ የተዘረጋ የከረንቦላ ማጫወቻ ጠረጴዛ፤ ከሲጋራ መሸጫ ሱቅ የሚወጣ የትምባሆ ሽታ፤ ተራ የመሸታ ቤት፤ በጨለማ የተዋጡ፤ የጨቀዩ፤ የእንቁላል ስብርባሪ የተዘረከረኩባቸውና ከጀርባ በኩል የተሰሩ ደረጃዎች፤ ከሆነ ቦታ የሚመጣ የቤተክርስቲያን የሰንበት ደወል ድምፅ። እነዚህ ሁሉ ነገሮች እንደ አውሎ ንፋስ እየተጠማዘዙ በአእምሮው ተመላለሱ። አንዳንዶቹ ስሜት ስላሳደሩበት እንዲቆዩለት የሚቻለውን ሁሉ ያደርጋል፤ እነርሱ ግን ይጠፋበታል፤ በአጠቃላይ ለመግለፅ ያህል በውስጡ ያለ አንድ ትልቅ ክብደት በጣም ሳይበዛ የተጫነው መሰለው። አልፎ አልፎ ጥሩ ስሜት ይሰማው ነበር። ከመለስተኛው ትኩሳቱ አልተላቀቀም፤ ያም ቢሆን የሰጠው ስሜት ከሞላ ጎደል አስደሳች ነበር።

የራዙምኪንን ድምፅና ፈጣን የእግር ኮቴ እንደሰማ አይኖቹን ከደነና የተኛ ለማስመሰል ዋክረ። ራዙምኪን በሩን ከፈተና ምን ማድረግ እንደሚገባው ለመወሰን አቅቶት ለትንሽ ጊዜ ቆመ። ከዚያን በኋላ በዝግታ ወደ ክፍሉ ገባና እየተጠነቀቀ ወደፎቴው ተጠጋ። ‘አትረብሽው! ይተኛበት! እራቱን በኋላ እስጠዋለሁ።’ እያለች ናስታስያ ስትናገር ራስኩልኒኮቭ ሰማ።

‘ምናልባትም ትክክል ነሽ።’ ሲል ራዙምኪን መለሰ።

ሁለቱም ቀስ ብለው ከክፍሉ ወጡና በሩን ዘገ። ሌላ ግማሽ ሰአት ነጎደ። ራስኩልኒኮቭ አይኖቹን ገለጠ፤ ጭንቅላቱን በእጆቹ ይዞ እንደገና በጀርባው ተኛ።

‘ማነው እርሱ? ከክርስ ምድር የወጣ የሚመስለው ይህ ሰው ማነው? የት ነበር፤ ምንስ ተመለከተ? ሁሉንም ነገር ማየት አለበት። ያ እያጠራጥርም። ታዲያ የት ነበር የቆመው? የት ሆኖ ነው ያየው? ከምንም ተነስቶ በአሁኑ ሰአት ለምንድነው ብቅ ያለው? እንዴትስ ሊያይ ይችላል? ሊሆን ይችላል ወይ?’ በማለት ራስኩልኒኮቭ ብርድ ብርድ እያለውና እየተንቀጠቀጠ መናገሩን ተያያዘው። ‘ኒኮላይ ከበሩ ስር ወድቆ ያገኘው የጌጣ ጌጥ ማስቀመጫስ ያጋልጠኝ ይሆን? ፍንጭ! ኢምንት የምታክለው ፍንጭ ትናቅና የግብፁን ፒራሚድ ያህል ትተልቃለች! የምትበር ዝንብ አይታኝ ከሆነ እንኳን ልጋለጥ እችላለሁ ወይ?’

ወዲያውኑም ሰውነቱ ድቅቅ ማለቱ እየተንገሸገሸ ተሰማው።

‘ማወቅ ነበረብኝ። ምን አይነት ሰው እንደሆንኩና ምን አይነት ጠባይ እንዳለኝ እያወቅሁ መጥረቢያ አንስቼ በደም ለመጨማለቅ እንዴት ደፈርኩ! በቅድሚያ ማወቅ ነበረብኝ። ግን ቀደም ብዬ አውቄዋለሁ!’ አለ ተስፋ በቆረጠ አንደበት።

ጭልጥ ብሎ በሀሳብ የሚሄድባቸው ጊዜያት ነበሩ። ‘እነዚህ ሰዎች እንዲህ የዋዛ ፍጡራን አይደሉም። ሁሉንም ነገር ለማድረግ የተፈቀደለት የሰዎች ገዢ፤ የቱሎንን ከተማ የሚያንበረክክ፤ በፓሪስ ግድያ የሚፈፅም፤ በግብፅ ያለውን ጦሩን የሚዘነጋ፤ በሞስኮ ዘመቻ የግማሽ ሚሊዮን ሕዝብ ሕይወት የሚያጠፋ። ከሞተ በኋላ ሐውልት ይሰራለታል! ለእርሱ ሁሉም ነገር ተፈቅዶለታል ማለት ነው። አይደለም! እንዲህ አይነት ሰዎች ከስጋና ከደም ሳይሆን ከነሐስ የተሰሩ ናቸው!’

ርባና የሌለውና ሊያስቀው የዳዳው ሀሳብ በድንገት መጣለት። ‘ናፖሊዮን፤ ፒራሚድ፤ ወተርሉ - ከይሲና ብልጣ ብልጥ አሮጊት፤ በአልጋዋ ስር ቀይ ሳጥን ያስቀመጠኝ አራጣ አበዳሪ - ፖርፊሪን የመሰለ ሰው ከዚህ ምን ይገነዘባል? ስነውበታዊ ስሜቱ አይፈቅድለትም። «በአሮጊት አልጋ ስር እንዴት ናፖሊዮን ይኖራል?» ዝባዝንኬ ነው!’

እንዳንድ ጊዜ ያለማቋረጥ ለደቂቃዎች ያህል እየተረበሸ ያተኩሰዋል።

‘ያቺ ከይሲ አሮጊት አትረባም!’ የሚል ሀሳብ ከስሜት ጋር እንደቀላድ በአእምሮው ተመላለሰ። ‘ስህተት ማለት ራሷ አሮጊቷ ነች። ምንም ርባና የላትም! ራሷ በሽታ ነች። አልፌ ለመሄድ በጣም ተጣድፌ ነበር። የገደልኩት መርህን እንጂ የሰው ልጅን አይደለም! መርህን ተላለፍኩ እንጂ መርህን አልፌ አልሄድኩም። በዚህኛው ረድፍ ነው ያለሁት። ያደረግሁት ነገር መግደሌ ብቻ ነው! ያንንም ለማድረግ የቻልኩ አይመስልም! የገደልኩት መርህን ብቻ አይደል? ያ ምስኪን ቂል ራዙምኪን ሶሻሊስቶችን ለምን ያብጠለጥላል? «የሁሉንም ደስታ» ለማምጣት የተሰለፉ የሰራ ሰዎች ናቸው። የምኖረው አንዴ ብቻ ነው፤ ድጋሚ ሕይወት ስለሌለኝ «የሁሉም ደስታ» እውን እስኪሆን ድረስ ለመቆየት አልፈልገም። መኖር ወይም መሞት ነው ያለብኝ። «የሁሉንም ደስታ» በመጠባበቅ በኪሴዬ ውስጥ አንዱን ሩብል እንደቋጠርኩ ረሀብተኛዋን እናቴን አልፌ መሄድ አልፈልገም።... ራሴን የቻልኩ ቅማል ነኝ።» አለና እንደ እብድ እየሳቀ መናገሩን ቀጠለ። ‘በመጀመሪያ ደረጃ ቅማል ነኝ የምለው ቅማል መሆኔን ለማሳየት በመከራከሪያ ነው፤ በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ለስጋ ፍላጎቴ ሳይሆን ለክብር አላማ የተሰለፍኩ መሆኔን አምላክ እንዲገነዘብልኝ በመወትወቴ ነው። በሶስተኛ ደረጃ እቅዴን ስልት ተከትሎ ለማሳካት በመነሳቴ ነው። ከቅማሎች ሁሉ ጭራሽ የማትረባውን ቅማል መርጬ ገደልኳት፤ ከእርሷም ለመውሰድ የወሰንኩት ለመጀመሪያው እርምጃዬ የሚያስፈልገኝን ብቻ ነው (የተቀረውማ በነዚህ መሰረት ለገዳም ይገባል)።’ ከዚያም ጥርሱን እያፋጨ እንዲህ አለ። ‘እኔ ቅማል ነኝ የምለው ምናልባትም ከገደልኩት ቅማል የባሰኩ ስለሆንኩ ነው፤ ከገደልኳት በኋላ ይሄን እንደምል በቅድሚያ እውቅ ነበር! በአለም ላይ ከዚህ የባሰ ምን አይነት ሰቆቃ አለ? የሰው ዘር የብልጣናውና የርካሽነቱ ደረጃ አይጣል የሚያሰኝ ነው! «ነቢዩ» በፈረስ ላይ ተቀምጦ ጎራዴ በመያዝ እግዚአብሔር የሚያዘውን ያቺ «በፍርሀት የምትንቀጠቀጠው» ነፍስ በእሽታ መቀበል አለባት ሲል ምን ማለቱ እንደሆነ በሚገባ ተረድቻለሁ። ... አንቺ በፍርሀት የተዋጥሽ ነፍስ የታዘዘሽውን ፈፅሟ፤ ጉዳይሽ ስላልሆነም መመኘት የለብሽም! ያቺን ከይሲ አሮጊት እስከመቼም ይቅር አልላትም!’

ፀጉሩ በላብ ርሷል፤ የሚርበተበቱት ከንፈሮቹ ደርቀዋል፤ አይኑ ወዲያ ወዲህ ሳይል ኮርኒሱ ላይ ተተክሎ አፍጥጦ ይመለከታል።

‘እናቴንና እህቴን እንዴት አፈቅራቸው ነበር! አሁን ግን ለምን ጠላኝቸው? አዎን ጠልቻቸዋለሁ። ለማየት አስጠልተውኛል። ከአጠገቤ እንዲሆኑ አልፈቅድም። ከአንድ ሰአት ቀደም ብሎ ከእናቴ ዘንድ ሄጀ ጉንጫን ስሜ ነበር። ይሄን አስታውሳለሁ። እቅፍ አድርጌ ምስጢሩን ብንግራትስ? ልንግራት እችላለሁ። እርሷ ግን ያው እንደእኔው ነው የምትሆነው።’ ካለ በኋላ ከተዘፈቀበት የቅዠት አለም ለመውጣት እየታገለ እንዲህ በማለት ቀጠለ። ‘በአሁኑ ሰአት ያቺን ከይሲ አሮጊት እንዴት ነው የምጠላት! ወደሕይወት አለም ብትመጣ እንደገና እገድላት ነበር! ምስኪኗ ሊሳቪታ! በዚያን ጊዜ ለምን ተመልሳ መጣች? የሚገርመው እኮ እርሷን ያልገደልኩ ይመስል ስለእርሷ አለማስታወሌ ነው! ሊሳቪታ! ሶንያ! ምስኪን ተለማማጭ ፍጡሮች ከተለማማጭ እይኖች ጋር። ትወዳጅ ፍጡሮች! ለምን አያለቅሱም? ለምን ሙሽ አያወርዱም? ሁሉንም ነገር እርግፍ አድርገው ትተውታል በተለማማጭና በአሳዛኝ እይኖቻቸው ይመለከቱሁል። ሶንያ! ሶንያ! አሳዛኝ ሶንያ!’

ጭልጥ ወዳለ የእንቅልፍ አለም ተሸጋገረ። እንዴት ወደመንገድ እንደወጣ አለማስታወሱ እንግዳ መስሎ ታየው። እየመሸ በነበረበት ወቅት ሙሉ ጨረቃ

ብርሀኗን ፍንትው አድርጋ ፈንጥቃለች፤ እየሩ ግን ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ
 ይተነፍታል። መንገዱ በሰዎች ተጨናንቋል። ሰራተኞችና ነጋዴዎች ወደየቤታቸው
 ይገቡግላሉ፤ ሌሎቹ ደግሞ ይንሸራሸራሉ፤ ስሚንቶና ፍራው፣ አባራውና ለጥ ያለው
 ውሀ ተዳምረው ይሸታሉ። ራስኮልኒኮቭ ተክዞና ተረብሾ ይጓዛል። የተወሰነ ውጥን
 ይዞ፣ የሆነ ነገር በቶሎ ለመስራት ከቤት መውጣቱን ያስታውሳል፤ የሚሰራው ምን
 እንደሆነ ግን ረስቶታል። በድንገት ሳይታሰብ ቆም አለ። ከፊት ለፊቱ ካለው የእግረኛ
 መንገድ ላይ ቆሞ በእጅ ምልክት የሚጠራውን ሰው ተመለከተ። ተሻግሮ ወደሰውየው
 እንደሄደ ሰውየው ከመቅሰበት ዞር አለና መለስ ሳይል አቀርቅሮ፣ ያልጠራው ይመስል
 እብስ አለ። ‘ግን አኮ ተጣርቶ ነበር? አልተሳሳትኩም ይሆን?’ እያለ ራስኮልኒኮቭ
 አሰበ። ያም ሆነ ይህ ሊደርስበት ሞከረ። ለመድረስ ሲቃረብ ደግሞ ሰውየውን
 አስተዋለና በፍርሀት ተዋጠ፤ ያንኑ ካፖርት የለበሰ፣ እንደዚያው አጎንብሶ የሚሄድ
 ያው ባለእጅ ነበር። ራስኮልኒኮቭ ልቡ እየመታ በርቀት ተከተለው። ሁለቱም
 ወደመጋቢ መንገድ ታጠፉ፤ ሰውየው ግን አሁንም ፊቱን አሳዞረም። ‘እንደምከተለው
 ያውቅ ይሆን?’ ብሎ ራስኮልኒኮቭ ራሱን ጠየቀ። ባለእጁ የእንድ ትልቅ ቤት ዋና በር
 ዘልቆ ሄደ። ራስኮልኒኮቭ ሰውየው ዞር ብሎ ይጠራው እንደሆነ ለማወቅ ፈጥኖ
 ወደበሩ አመራ። ሰውየው በሩን ዘልቆ ከቤቱ ደጃፍ እንደደረሰ በድንገት ዞር ብሎ
 የሚጠራው መሰለው። ራስኮልኒኮቭ ወዲያውኑ በሩን አልፎ ቢገባም ባለእጁ ግን
 ከደጃፉ ላይ አልነበረም። ገና የመጀመሪያውን ደረጃ ቢወጣ ነው ብሎ በፍጥነት
 ተከተለው። እንዳሰበው ከላይ በኩል የተመጠነና ዝግ ያለ የሰው ኮቴ ሰማ። ይገርማል!
 ከዚህ ቀደም የሚያውቀው ደረጃ መስሎ ታየው። በመጀመሪያው ፎቅ ላይ ባለው
 መስኮት በኩል የደበዘዘና የረቀቀ የጨረቃ ብርሃን ይገባል። ከዚያ በኋላ ወደሁለተኛ
 ፎቅ አመራ። ቀለም ቀቢዎቹ ሲያድሱት የነበረው ያው ቤት ነው። ወዲያውኑ ለምን
 አሳስተዋለውም? ከእርሱ ቀደም ብሎ ይሄድ የነበረው ሰው የኮቴው ድምፅ ጠፋ።
 ‘መቆም፣ ወይም ከሆነ ቦታ መደበቅ አለበት።’ አሁን ከሶስተኛ ፎቅ ደርሷል።
 ሊከተለው ይሆን? ምን ያህል አስተማማኝ ነው? እያጠራጠረው ሄደ! እንዲያም ሆኖ
 ግን ርምጃውን ቀጠለ። የራሱ የእግር ኮቴ የሚያወጣው ድምፅ አስፈራው። እንዴት
 ጨልሟል! ባለእጁ ከዚህ ጥግ መደበቅ አለበት። አህ! የቤቱ በር ብርግድ ብሏል።
 ትንሽ አመነታና ዘለቀ። ኮሪደሩ በጣም ጨለማና እና ነው። እረጭ ብሏል። ወለሉን
 በእግሩ ጣቶች እየቆነጠጠ ድምፅ ሳያሰማ ወደሳሉን ዘለቀ። ክፍሉ በጨረቃ ብርሃን
 ተሸፍኗል። ቀደም ሲል የነበረው ሁሉ አሁንም አለ። ወንበሩ፣ የፊት መስታወቱ፣
 ቢጫው ፎቴና የተሰቀሉት ፎቶዎች እንዳሉ ናቸው። በመስኮቱ በኩል ትልቅ፣ ክብና
 እንደመዳብ የቀላች ጨረቃ ብርሃኗን ትለግሳለች። ‘ሁሉንም ነገር እረጭ ያደረገችው
 ጨረቃዋ ነች’ ብሎ ራስኮልኒኮቭ ገመተ። ‘የጨረቃ እንቆቅልሽ’ ቆሞ ለረጅም ጊዜ
 ጠበቀ፤ ጨረቃዋ ዝምታዋን በጨመረች ቁጥር ልቡ ክፉኛ እየመታ የህመም ስሜት
 እየወረረው ሄደ። ድምፅ አሁንም የለ። የሆነ ሰው እንጨት ከሁለት ቦታ የሰበረ
 ይመስል የሰላ ድምፅ በድንገት ሰማ። እንደገና ደግሞ ሁሉም ነገር እረጭ አለ።
 አንዲት ዝንብ ተነስታ ስትበር ከመስኮት ጋር ተጋጨችና ልብን በሀዘን የሚሰብር
 ድምፅ ማውጣት ጀመረች። በዚያኑ ቅፅበት ከትንሿ ቁምሳጥንና ከመስኮቱ መካከል
 ካለው ጥግ ከግድግዳው ላይ የተንጠለጠለ የሴት ካባ የሚመስል ነገር ተመለከተ። ‘ካባ
 ከዚህ ምን ያደርጋል?’ ብሎ አሰበ። ‘ከዚህ በፊት ያልነበረ ነው።’ ቀስ ብሎ ጠጋ ሲል
 ከካባው በስተጀርባ የሆነ ሰው መደበቁን አስተዋለ። ካባውን በጥንቃቄ በእጁ ሲያነሳው
 ወንበር ተመለከተ፤ በወንበሩ ላይ አሮጊቷ ተቀምጣለች። ጎበጥ ብላ ጭንቅላቷን

ስለዘቀዘቀች የተቻለውን ያህል ቢሞክርም ፊቷን ለማየት አልቻለም። ግን፤ የተመለከተው እርሷን መሆኑ አላጠራጠረውም። ከአጠገቧ ቆመ። ‘በፍርሀት ተውጣለች’ ብሎ አሰበ። መጥረቢያውን ከሲባገው አላቅቆ በመያዝ ግንባሯ ላይ አሳረፈው፤ ለሁለተኛ ጊዜም ደገማት። የሚገርመው ግን ከእንጨት የተሰራች ይመስል ነቅነቅ እንኳን አላለችም። ሲፈራ ሲቸር ጎንበስ ብሎ ትክ እያለ ይመለከታት ጀመር፤ እርሷ ግን አንገቷን እንደደፋች ነበር። ወለሉ ላይ ተንበረከከና ከታች ሆኖ ፊቷን ቃች። ካያት በኋላም በፍርሀት ተንዘፈዘፈ። አሮጊቷ ቁጭ ብላ ትስቃለች፤ እርሱ እንዳይሰማት የሚቻላትን ሁሉ እያደረገች በደረቅ ሳቅ ትንፈቀፈቃለች። ወዲያውኑም የመኝታ ቤቱ በር ገርበብ ብሎ ሰዎች የሚስቁና የሚያንሸካሸኩ መሰለው። ከቁጥጥር ውጭ ሆኖ በንዴት ስለመፈ በሙሉ ሀይሉ ተጠቅሞ የአሮጊቷን አናት መቀጥቀጥ ጀመረ፤ መጥረቢያውን ባሳረፈባት ቁጥር ግን ከመኝታ ቤቱ የሚሰማው ሳቅና ሽኩሽታ ይጨምራል፤ አሮጊቷ በሳቅ ትንፈቀፈቃለች። በሩጫ ወጥቶ ሄደ። አካባቢው ግን በሰዎች ተጨናንቋል፤ የየቤቱ በር ተበርግዷል፤ ከደጃፉ፤ ከደረጃው፤ ከታች በኩል በየቦታው ሰዎች ተኮልኩለዋል። ከእርሱ ለመደበቅ እየሞከሩ በሚጋፉት ሰዎች ስፍራው ተጣቧል። ሁሉም እረጭ ብሏል፤ ልቡ ከዳው፤ እግሩ ከመሬት ጋር የተተከለ ይመስል አልታዘዝለት አለው። የሰቆቃ ጩኸት ለማሰማት ሞከረና ከእንቅልፉ ነቃ።

አየሩን ማግ አደረገ፤ ይግረማችሁ ብሎ ግን ህልሙ ቀጠለ። የክፍሉ በር ተበርግዶና ከዚህ በፊት አይቶት የማያውቅ ሰው ከደጃፉ ላይ ቆሞ ትክ ብሎ ይመለከተዋል።

ራስኮልኒኮቭ አይኖቹን እንደመግለጥ ብሎ ወዲያውኑ ከደናቸው። በጀርባው ተዘርሮ አይነቃነቅም። ‘እስካሁን ድረስ እያለምኩ ነው ወይስ አይደለም?’ እያለ አሰላለለ። እንደገና አይኖቹን በመጠኑ ገለጥ ሲያደርግ እንግዳው ሰውዬ ከቆመበት ስፍራ ሳይነቃነቅ አሁንም ይመለከተዋል። ወዲያውኑ ቀስ ብሎ ወደክፍሉ ገባ፤ በጥንቃቄ በሩን ዘጋና ወደጠረጴዛው አመራ፤ አይኑን ከራስኮልኒኮቭ ላይ ሳይነቅል ትንሽ አመነታና ከፎቴው አጠገብ ካለው ወንበር ድምፁን ሳያሰማ ቀስ ብሎ ተቀመጠ። ባርኔጣውን ከወንበሩ አጠገብ ከወለሉ ላይ አስቀመጠ፤ እጆቹን ከአገጨ ስር አድርጎ ምርኩዙን ተደገፈ። አስፈላጊ እስከሆነ ድረስ ለሰአታት ያህል ለመጠበቅ ዝግጁ መሆኑ ያስታውቅ ነበር። ራስኮልኒኮቭ አጮልቆ በማየት እንዳስተዋለው ሰውየው ወጣት አልነበረም። ደልደል ብሎ ሽባታም ዓሙን ያሳፈረ ነው።

አስር ደቂቃ ነገደ። እየመሽ ቢሆንም ብርሃን ይታያል። ክፍሉ እረጭ ብሏል። ከውጭ የሚመጣ ድምፅ እንኳን አይሰማም። አንድ ትልቅ ዝንብ ብቻ ከመስኮቱ ጋር እየተላተመ ያላዝናል። በመጨረሻ ራስኮልኒኮቭ ሊቋቋመው ስላልቻለ ቀና ብሎ ከፎቴው ላይ ተቀመጠ።

‘የምትፈልገውን ንገረኝ።’ አለው።

‘ስታስመስል ነው እንጂ እንዳልተኛህ አውቅ ነበር።’ በማለት ባልተለመደ ሁኔታ ሳቅ እያለ ከመለስ በኋላ ‘እራሴን እንዳስተዋውቅ ይፈቀድልኝ፤ ስቪድሪጋሎቭ ነኝ...’ አለ።

ክፍል አራት

1

ራስኩልኒኮቭ ያልተጠበቀ እንግዳውን በጥንቃቄና በጥርጣሬ እየተመለከተ 'ይሄ የህልሜ ቅጥያ እንዳልሆነ እርግጠኛ ነኝ' ብሎ አሰበ።

'ግራ በመጋባት 'የማን ስቪድሪጋሎቭ ነው? ምን አይነት ፍሬ ከርስኪ ነገር ነው! ሊሆን አይችልም!' እያለ በጎሳ ድምፅ ተናገረ።

እንግዳው ግን በእንዲህ አይነት አባባል የተገረመ አይመስልም አበር።

'ልጠይቅህ የመጣሁት በሁለት ምክንያቶች የተነሳ ነው። በመጀመሪያ ደረጃ ስለአንተ ጥሩና አስደሳች ዜና ከረጅም ጊዜ አንስቶ ስለሰማሁ በአካል ተገኝቼ ልተዋወቅህ ፈለግሁ። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ በቀጥታ እህትህን በሚመለከት ጉዳይ ላይ ርዳታህን እንደማትነፍጥኝ ተሰማኝ። ስለእኔ የተሳሳተ ግምት ይኖራታል ብዬ ስላመንኩ የሆነ ሰው እኔን አስመልክቶ መልካም ቃል እስካልነገራልኝ ድረስ ከአጠገቧ አታደርሰኝም። የአንተ ርዳታ ከታከለበት ግን ይሳካልኛል ብዬ እገምታለሁ።'

'ይቅርታህን። እንደዚያ ለመገመት የሚያስችል ምክንያት የሚኖርህ አይመስለኝም' በማለት ራስኩልኒኮቭ የሰውየውን ንግግር አቋረጠው።

'ወደዚህ የመጡት ገና ትናንት አይደለም እንዴ?' ሲለው ራስኩልኒኮቭ መልስ አልሰጠም።

'ትናንት እንደመጡ አውቃለሁ። እኔ ራሴ ከዚህ የደረሰኩት ከትናንት በስተቀር ነው። ስለዚያ መጥፎ አጋጣሚ የምልህ አለኝ። ራሴን መከላከል አስፈላጊ እንዳልሆነ ይሰማኛል። አንድ ነገር ግን ልጠይቅሁ፡- በጥሞና አእምሮአችንን ገዝተን ከተመለከትነው የሠራሁት ሥራ ወንጀሉ ምን ላይ ነው?'

ራስኩልኒኮቭ በዝምታ ይመለከተው ገባ።

'በዝግ ቤቴ ውስጥ ምስኪን ልጃገረድ ማባበሌና አብረን እንድንኖር መጠየቁ ወንጀል ነው ወይ? (አየህ ልትለው የነበረውን ነው ከአፍህ ነጥቁ የተናገርኩት!) መገንዘብ ያለብህ ግን ሰው መሆኔን ነው። ወደድንም ጠላንም ልፈቀርም ሆነ ላፈቅር የምችል ሰው ነኝ። ጥያቄው እኔ ጭራቅ ነኝ፤ ወይስ እኔ ራሴ የሁኔታው ሰለባ ነኝ? የሚል ነው። ያፈቀርኳት ልጃገረድ ከእኔ ጋር ወደ አሜሪካ ወይም ወደ ስዊዘርላንድ እንድትሄድ ሀሳብ ባቀረብኩላት ጊዜ ለእርሷ ያለኝን የተከበረ ስሜት ማሳየቴ ብቻ ሳይሆን የጋራ ደስታችንን እውን ለማድረግ ማበሰም ነበር። ወጣም ወረደ ሀሳብ የሰሜት ተገዥ ነው። አምላክ በሚያውቀው በይበልጥ የሳዳሁት ራሴን ነው!'

'ነጥቡ ጭራቭ ይሄ አይደለም። አንተ ትክክልም ሆንክ ስሕተተኛ እነርሱ አልወደዱም። ከዚህም የተነሳ ሊያውቁም ሆነ ከአንተ ጋር ግንኙነት ሊያደርጉ አይፈልጉም። እናም ከአጠገቤ ብትሄድ የሚሻል ይመስለኛል' ሲል ራስኩልኒኮቭ ጥላቻ በተቀላቀለበት ስሜት ልክልኩን ነገረው። ስቪድሪጋሎቭ ሳያስበው በላቅ ፍርስ አለ።

‘በገዢዎች ነገር ላይ መወያየት አትፈልግም። አንተን እንዴት እንደምረታህ እያሰብኩ ሳለ በቀጥታ ወደዋናው ጉዳይ ሄድክ’ ሲል ከአንጀቱ እየሳቀ ተናገረ።

‘አሁንም ልትረታኝ ትሞክራለህ!’

‘በሞክር ምናለበት? እንደተባለውም በጦርነት ጊዜ ሁሉም ይሞክራል። ይህ ደግሞ የተቀደሰ ውሸት ነው! የፈለግኸውን ብትልም በአትክልት ስፍራው ውስጥ የሆነው ነገር ባያጋጥም ኖሮ ምንም የሚያስከፋ ነገር አይኖርም ነበር። ሚስቴ - - ከማለቱ ‘ሚስትህንም የገደልካት አንተ እንደሆንክ ተነግሮኛል’ ሲል ራስክልኒኮቭ አቋረጠው። ‘ይሄንንም ሰምተሃል? በዚህ ረገድ እንኳን ሚስቴን በተመለከተ ህሊናዬ ንፁህ ነው ከማለት በስተቀር የምለውም የለኝ። ማንኛውም የማያስደስት ውጤት የሚያስፈራኝ እንዳይመስልህ ማለቴ ነው። ሁሉም ነገር በማያጠራጥር ሁኔታ መስመር እንደያዘ ይገኛል። ከሐኪም ማስረጃ መረዳት እንደሚቻለው ሚስቴ ከቦድ ምሳ እየበላኝ አንድ ጠርሙስ ወይን ጠጅ ከጠጣች በኋላ ገላዋን ስትታጠብ በደረሰባት ስትርክ ነው የሞተችው። ሌላ ምክንያት የለውም። ትንሽ የረበሸኛና ወደዚህ ስመጣ ባቡር ውስጥ ያስጨንቀኝ የነበረው ለሆነ የአእምሮ ችግር ምክንያት በመሆን አደጋው እንዲደርስ አስተዋፅኦ አድርጎ ይሆናል የሚለው ነጥብ ነው። ግን፣ ለህልፈቷ ምክንያት ይህ እንደማይሆን ከድምጻዬ ላይ ደረሰኩ።’

ራስክልኒኮቭ ‘ምን አስጨነቀህ?’ እያለ ሳቀ።

‘ምን ያስቅህል? ሁለት ጊዜ ብቻ ነው በጅራፍ የገረፍኳት። ራስ ወዳድ አድርገህ አትቀጠረኝ። ስሜን በክፉ እንደሚያስነሳው ባውቅም ሚስቴ በፍላጎቴ እንደተደሰተች አረዳለሁ። በዚያን ወቅት ሚስቴ ምክንያት ሰላልነበራት በተከታታይ ለሶስት ቀናት ከቤት አልወጣችም። ከሰማይ የወረደ ይመስል ሁለት ጊዜ ጅራፍ እንዳረፈባት የተበሳጨች ብትመስልም ውስጥ ውስጡን ተደስታለች። ሲያዋርዷቸው የሚደሰቱ ሴቶች እንዳሉ የሚታወቅ ነው። በአጠቃላይ ለመናገር ሰዎች በመዋረዳቸው ይረካሉ። አስተውለኸው ይሆን? በተለይ የሚረኩት ሴቶች ናቸው። እነርሱም እንደቀም ነገር የሚቆጥሩት ይሄን ብቻ ነው እስከማለት እደርሳለሁ። ራስክልኒኮቭ ተነስቶ ለመሄድና ውይይቱን ለማቋረጥ ፈለገ። ይሁንና የስቪድራሎቭ ትክክለኛ ፍላጎት ምን እንደሆነ ለማወቅ ያደረበት ጉጉት ትንሽ እንዲታገስ አደረገው። ‘ጭቅጭቅ ትወዳለህ ልበል?’ ሲል እንደቀልድ ጠየቀው።

ስቪድራሎቭ እንዲህ በማለት በርጋታ መለሰ፡- ‘በጣም አልወድም። ከሚስቴ ጋር ይሄን ያህል ተጨቃጭቄ አሳውቅም። ደስ ብሎን ኖረናል። ለሰባት አመታት በትዳር ስንኖር ሁለት ጊዜ ብቻ ነው የገረፍኳት። በመጀመሪያ የገረፍኳት በተጋባን በሁለተኛው ወር ሲሆን ሁለተኛው ግርፊያ ደግሞ ቀደም ሲል የነገርኩ ነው። ጭራቅ፣ አድህሪ፣ የባሪያ ሽንቋጭ አድርገህ ቆጠርከኝ! በጋዜጦች አማካይነት መወያየት ፋሽን ተደርጎ በተቆጠረበት ከጥቂት አመታት በፊት ባቡር ላይ አንዲት የጀርመን ሴት የደበደበ ጨዋ ሰው በጋዜጦች አማካይነት መወዛዘን ታስታውሳለህ ወይ? በእኔ ደረጃ ሰውየውን ባልደግፍም ዱላ የሚጠይቁ የጀርመን ሴቶች ፅባ አልፎ አልፎ ይጋጥማል። ለእንዲህ አይነት አድራጎት ሀሳፊነት የሚወስድ አንድ እንኳን ተራማጅ እንደማይኖር እገምታለሁ። በወቅቱም ይህን ጉዳይ በሰብአዊነት የተመለከተው አንድም ሰው አልነበረም። አይመስልህም ወይ?’

ስቪድራሎቭ ይሄን ከተናገረ በኋላ ከመቅፅበት እንደገና በላቅ ፈነዳ። ራስክልኒኮቭ

ደግሞ ጠንካራ አቋም ይዞና የተደበቀ አላማ አንግቦ ሊጠይቀው ከመጣ ሰው ጋር በመነጋገር ላይ እንዳለ በቀላሉ ተገዝበ። 'ለእያሌ ቀናት ከማንም ጋር እንዳልተነጋገርክ እገምታለሁ። አይደለም እንዴ?' ሲል ጠየቀው። 'ትክክል ነህ። ተጫዋች ሆኜ መገኘቴ አስደነቀህ ወይ?'

የተደነቅሁት በተጨዋቾችነትህ ሳይሆን ከልክ በላይ ተጨዋች በመሆንህ ነው።

'እንደዚህ የምትለው ጨዋነት በነደላቸው ጥያቄዎችህ ስላልተቀየምኩ ነው? ለምን ግን እቀየማለሁ? እንደ አጠያየቅህ መለስኩልህ' በማለት በጥሩ ለዛ ነገረው። ከዚያም ለራሱ በሳላ ድምፅ የሚናገር ይመስል እንዲህ ሲል ቀጠለ። 'በተለይ በአሁኑ ጊዜ የሚማርኩኝ ምንም ነገር የለም። እኔ ራሴ እንዳጫወትኩህ ሁሉ ከአሁኑ ጋር ጉዳይ አለኝና ድብቅ አላማ ይገራ ለማካከስ የምጥቅር ሊመስልህ ይችላል። ወዳጄ ሙት ነው የምልህ ሀቀ ክፉኝ የተሰላቸሁ መሆኔ ነው! በተለይ ባለፉት ሶስት ቀናት በጣም በመከፋፈቴ አሁን ከአንተ ጋር ለመጫወት ደስተኛ ነኝ። ወዳጄ ልቤ - በእኔ አትበሳጭ። በሆነ ምክንያት ግን አንተ ራስህ በጣም ልዩ የሆንክብኝ መሰለኝ። የፈለግኸውን በል እንጂ በተለይ አሁን የሆነ ነገር ይታይብህል። በዚህች ደቂቃ ሳይሆን በአጠቃላይ በአሁኑ ሰአት ማለቴ ነው። አይዞህ አትጨነቅ! አንተ እንደምትገምተው እኔ ድብ አይደለሁም።'

ራስኩልኒኩቭ ፊቱን ጨፍገግ አድርጎ ተመለከተው።

'ጭራሽ ድብ ነህ ብዬ አልገምትም። በሚገባ ተኮትኩትህ ያደግህ ሰው ወይም ደግሞ በተወሰኑ ጊዜያት ጨዋ ለመሆን የምትችል እንደሆንክ ይሰማኛል።'

ስቪድሪጋሎቭ በድርቅና ኮስተር ብሎ 'በተለይ በእኛ ዘመን ፋሽን እየሆነ ከመምጣቴ በላይ እንዲህ አይነት የተፈጥሮ ባህሪ ላለው ሰው ስለሚመች አልፎ አልፎ ጋጠወጥ የማልሆንበት ምክንያት የለም።' ካለ በኋላ እንደገና ሳቁን አቀለጠው።

'ይሁንና፣ በዚህ ከተማ ውስጥ ብዙ ጓደኞች እንዳለህ እገነዘባለሁ። ሰፊ ግንኙነት ካላቸው ሰዎች አንዱ ነህ ብዬ አምናለሁ። ይሄ እስከሆነ ድረስ ደግሞ በአእምሮህ ውስጥ የሚመላለስ አላማ ቢኖርህ ነው እንጂ ከእኔ ጋር መቆየት አትፈልግም ነበር። አይደለም እንዴ?'

ስቪድሪጋሎቭ ለራስኩልኒኩቭ መሠረታዊ ነጥብ ምላሽ ሳይሰጥ 'ትክክል ነህ' በማለት መስማማቱን ከገለፀ በኋላ እንዲህ ሲል ቀጠለ። 'ጓደኞቼ አሉኝ። ከእነርሱ ጋር ተገናኝቻለሁ። ባለፉት ሶስት ቀናት በፒተርስቡርግ ተዘዋውራ ከጓደኞቼ ጋር ተገማግመናል። ድህ ባልሆንም አለባበሴ መጠነኛ ነው። ገባሮች ነፃ በመውጣታቸው ጥቅሜ የተነካ ሰው አይደለሁም። ገቢዬም በቂ ነው። ይሁንና፣ ተመልሼ ወደዚያ አልሄድም። ሀገሩ ከሰለጥኝ ውሎ አድሯል። ይሄን እዚህ በቆየሀባቸው ሶስት ቀናት ውስጥ ለማንም አልተናገርኩ። ከተማው በሚገርመኝ ሁኔታ ተስፋፍቷል! የመንግስት ሠራተኞችና ቀላውስቶች ከተማ ሆኖአል! ከስምንት አመት በፊት በዚህ ከተማ ስዘዋወር ብዙ ያሳስተዋልኩት ነገር ነበር፤ አሁን ግን ተስፋዬን ሁሉ አናቶሚ ላይ ጥዬዋለሁ።'

'ምን አይነት አናቶሚ ነው?' ሲል ራስኩልኒኩቭ ጣልቃ ገብቶ ጠየቀ።

ስቪድሪጋሎቭ ግን ለራስኩልኒኩቭ ጥያቄ ትኩረት ሳይሰጥ 'ለከተማ አስረሽ ምቹው ደንታ የለኝም። ሆኖም የካርታ ቁማርተኛ ለመሆን ለምን እንደምፈልግ ግን አይገባኝም?' አለ።

‘የካርታ ቁማርተኛ የሆነነበት ጊዜ አለ ወይ?’

‘ከዚያ ሁሉ ሰው አንዱ ሳልሆን አልቀረሁም። ከስምንት አመት በፊት በጣም ጨዋ ከሆኑ ሰዎች ጋር ሆነን ጥሩ ጊዜ አሳልፈናል። ባለቅኔዎችና ካፒታሊስቶች ሳይቀሩ ከእኛ ጋር ይወሉ ነበር። በእኛ ሕብረተሰብ ደግሞ ከእኩ ይልቅ ወንዱ ነውተቆንጥጦ ያደገው። ስለዚህ ጉዳይ አስተውለሁል? ገጠር እያለሁ ቀውጢ ሁኔታ አጋጥሞኝ እዳ በእዳ ሆኜ ወደ ዘብጥያ ልወርድ ነበር። ከአንድ ግሪክ ገንዘብ ተበደርኩ። በዚያን ጊዜ አንዲት ሴት ደረሰችልኝና ሰላሳ ሺህ ሩብል ከፍላ ከእስር አዳኝችኝ። በዚህ ውለታዋ ተጋብተን እንደ እቃ ወደ ጉልት እርስቷ አጥንዘችኝ። ከእኔ በአምስት አመት ትበልጥ ነበር። ከልክ በላይ አፈቀረችኝ። ለሰባት አመታት ከዚያው ሳልንቀሳቀስ ኖርኩ። የሰላሳ ሺህ ሩብል እዳ እንዳለብኝ መተማመኛ የፈረምኩበትን ሰነድ ይህ ስለነበር ሳምልጥ ብል ወዲያው ነው የምያዘው። ሴቶች ሲባሉ አደገኞች ናቸው።’

‘ሰነዱን ማጥፋት ትችል አልነበር ወይ?’

‘ሰነዱ ብዙም አላስጨነቀኝ። ወደውጭ የመሄዱ ፍላጎቴ አልነበረኝም። ሚስቴ ራሷ መሰላትቴን እያየች አብራሐት ወደ ውጭ ሀገር እንድንዝ ደጋግማ ጠይቃኝ ነበር። እኔ ግን አልፈለግሁም። ከዚህ ቀደም በውጭ ሀገር ስለቆየሁ አንገሽግሽኛል። በዚያ መኖር ጠልቼ ሳይሆን የሚቀደው ጎሐ፣ የኔፕል ወንዝ ዳርቻና ባህሩ አንገትህን ያስደፋህና የሆነ ጉጉት ይፈጥሩብሃል። በሀገር መቆየትን የመሰለ ነገር የለም። በሀገር ከቆየህ የፈለግኸውን እየወቀስክ ራሱን ታፅናለህ። ይልቅስ የምፈልገው ወደ ሰሜን ዋልታ መጓዝ ነው። ሰዎችን በትልቅ የሳስቲክ ፊኛ አጭቆ ለመጓዝ አንድ ግለሰብ ገንዘብ እያስከፈለ በመመገገብ ላይ ይገኛል።’

አብረህ ልትጓዝ ነው ወይ? ስቪድራሎቭ ጭልጥ ብሎ በህሳብ የነጎደ በመምሰል ‘እኔ አላደርገውም’ አለ። ‘ምን ለማለት ፈልጎ ነው? የምሩን ነው የሚያወራው?’ እያለ ራስኩልኒኮቭ በማሰላሰል ላይ ነው።

ስቪድራሎቭ ግን ‘የሰነዱ ጉዳይ አስጨንቆኝ ሳይሆን እራሴ ሀገሩን መልቀቅ አልፈለግሁም። ከዚህም በተጨማሪ ሚስቴ በልደት በወል ላይ ከትንሽ ገንዘብ ጋር ሰነዱን በስጦታ መልክ ከአበረከተችልኝ ወደ አንድ አመት ተጠግቶታል። በጣም ሀብታም ሴት ነበረች። ‘እንዴት እንደማምንህ እወቀው’ ብላ ነው የሰጠችኝ። እኔ ግን ገጠር ውስጥ ጥሩ ዝጊዜ ሆነኩኝ። መንደሩ ሁሉ ያውቀኛል። መፃሕፍት በብዛት ገዛሁ። መጀመሪያ ላይ ባለቤቴ ጥሩ ሀሳብ ቢመስላትም ከጊዜ በኋላ ግን ከማንበብ ብዛት ይጎላቀላል ብላ ሰጋች’ እያለ ተመስጦ ነገረው።

‘የሚስትህ ትዝታ ያለብህ ይመስላል።’

‘ምናልባትም ልክ ነህ። በነገራችን ላይ ጎስት ወይም የሙታን መንፈስ በሚባል ነገር ታምናለህ?’

‘ምን አይነት ጎስት?’

‘የተለመደው አይነት ጎስት ማለቴ ነዋ።’

‘የማምንበት እንኳን አይመስለኝም። ሙሉ በሙሉ ደግሞ አላምንበትም ማለትም ያስቸግረኛል።’ ስቪድራሎቭ በመገረም ከተመለከተው በኋላ ‘ሚስቴ እየመጣች ትጠይቀኛለች። እስካሁን ድረስ ሶስት ጊዜ ጠይቃኛለች። መጀመሪያ ያየኋት የቀብሯ እለት ማለትም

ከተቀበረች ከአንድ ሰአት በኋላ ነበር። ወደ ፒተርስበርግ ለመሄድ ከመነሳቱ ከአንድ ቀን በፊት መሆኑ ነው። ለሁለተኛ ጊዜ ያየችት ደግሞ ወደዚህ ለመምጣት በዝቅ ላይ እያለሁ ከተናነት በስቲያ ነው። ባረፍቷቸው ክፍል ከሁለት ሰአት በፊት ለሶስተኛ ጊዜ አይቻታለሁ። አለ።

‘ሳትተኛ ነቅተህ እያለህ ነው የምታያት?’

‘ሶስቱንም ጊዜ አልተኛሁም። መጥታ ለደቂቃ ያህል ታኒጋግረኝና በበሩ በኩል ትወጣለች። ስትዝና ስትወጣ ሁሉ የምስማት ይመስለኛል።’

‘የሆነ የተለከፍቷው ነገር መኖር አለበት። ሲል ራስኩልኒኩቭ በድንገት ከተናገረ በኋላ ወዲያውኑም ይህን በመናገሩ ተገረመ።

‘እንደዚያ ይመስልሃል? የምንጋራው የሆነ ነገር እንዳለ አልነገርኩም እንዴ?’ በማለት ሰቢድራጋሎቭን እየተገረመ ጠየቀው።

‘እንዲህ አይነት ነገር አልተናገርክም!’ ሲል ራስኩልኒኩቭ ረጋ ባለ ስሜት መለሰ።

‘የተናገርኩ ይመስለኛል። ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ወደዚህ ገብቼ የተኛህ በማስመሰል አይኖችህን ጨፍነህ እንደተጋደምክ ሳይህ የምፈልገው ሰውዬ ይህ ነው ብዬ ወዲያውኑ ለራሴ ተናገርኩ።’

‘የምፈልገው ሰው ስትል ምን ማለት ነው?’ ብሎ ራስኩልኒኩቭ እሳትሆነ። ‘የምፈልገውን ባውቅማ እናደድ ነበር’ እያለ ሰቢድራጋሎቭ አጉተመተ። ለደቂቃ ያህል ሁለቱም ሳይነጋገሩ ተፋጠጡ። ‘ይሄ ሁሉ ፍሬ ከርስኪ ነው!’ ሲል ራስኩልኒኩቭ ድምፅን ከፍ አድርጎ ‘ለመሆኑ በመጣችሁ ጊዜ ምንድነው የምትሉ?’ ብሎ ጠየቀው።

‘ብታምኝም ባታምኝም የባጥ የቆጡን ስለምታወራ ታበሳጨኛለች። የሚገርም አይደለም? መጀመሪያ የመጣች ጊዜ ከቀብሯ ስነስርአት በኋላ ደክሞኝ በንባብ ክፍሌ ውስጥ ሲጋራ እያጨሰኩ ብቻዬን አሰላሰል ነበር። በበሩ በኩል ነበር የገባችው። ‘ዛሬ በጣም ስራ በዝቶብሁል። ምግብ ቤት ያለውን የግድግዳ ሰአት አልሞላኸውም’ አለችኝ። በርግጥ ደግሞ ላለፉት ሰባት አመታት ሰአቱን በየሳምንቱ የምሞላው እኔ ስሆን ያን ሳላደርግ ከቀረሁ የምታስታውሰኝ እርሷ ነበረች። በማግስቱ ወደዚህ ለመምጣት ገዛ ላይ ነበርኩ። በማለዳ ወደ ባቡር ጣቢያ አቀናሁ። ሌሊቱን ሙሉ ስላልተኛሁ ተደብቼ አይኔን መክፈት አቅቶኝ ነበር። ቡና ጠጣሁና ቀና ስል ሚስቴ ከገኜ ቁጭ ብላ አገኘኋት። በእጇቿ ካርታ ይዛ ‘ገዛህ የተቃና መሆን አለመሆኑን ልይልህ?’ አለችኝ። ሰው የሚገጥመውን መናገር የምትችል አዋቂ ነች። በኢይወት እያለች እድሌን እንድትነግረኝ ባለማድረጌ መሳሳቱ ሁልጊዜ ይሰማኛል። እኔም ፍርሀት አደረብኝና ሩጩ አመለጥኩ። ያም ሆነ ይህ ባቡር ሊነሳ ተቃርቦ ነበር። ዛሬ ደግሞ ከሆነ ምግብ ቤት ከጣድ ምሳ ከበላሁ በኋላ ተቀምጬ ሳጨስ አሁንም ሚስቴ አለች። ዘርፈፍ ያለ አዲስ የሀገር ቀሚስ ለብሳ ‘ታዲያስ! እንዴት ነው አዲሱ ቀሚስ? የሰፈራችን ልብስ ሰፊ እንዲህ አትሰፋም’ አለችኝና ቀሚሷን ለማሳየት ተንጎራደደች። ቀሚሷን አየሁላትና በጥምና ተመልክቻት ‘ለምን ትረብሽኛለሽ?’ አልኳት። ‘ለአንድ ደቂቃ እንኳን ባስቸግርህ ምናለበት?’ አለችኝ። እኔም እንደመቀለድ እያልኩ ሚስት ማግባት እፈልጋለሁ’ አልኳት። ‘ይሄማ አልባሌ ስራ ነው። ሚስትህን ገና ከመቅበርህ ላግባ ማለትህ ትዝብት ላይ ይጥልሃል። አንተም ሆንክ እርሷ ደስተኞች እንደማትሆኑ አውቃለሁ። የሰው መሳቂያ እንዳትሆን’ ብላ መለሰችልኝ። ከዚያም የተንዘራፈፈውን ቀሚሷን እየጎተተች እብስ አለች። ታዲያ ይሄ ዝባዝንኪ አይደለም?’

‘ምትሃገረኝ ውሽት ላለመሆኑ እርግጠኛ ነህ?’ ሲል ራስታኒኮቭ ጠየቀ። ስቪድራሎቭ የጥያቄውን መረን የለሽነት ሳያስተውል ‘ብዙውን ጊዜ አልዋሽም’ በማለት እንደቀልድ መለሰ።

‘ከዚያን በፊት ጎስት አይተህ ታውቃለህ?’ የሚል ጥያቄ ሲቀርብለትም እንዲህ በማለት ቀጠለ፡-

‘አንድ ጊዜ ገጥሞኛል፤ ከስድስት አመት በፊት ነበር። ፊሊፕ የሚባል አሽከሬ ሞቶ ከተቀበረ ውሎ አድሮ ነበር። ታዲያ አንድ ቀን ሁሉንም ዘንግቼ ‘ፊሊፕ ፒፓዬን አምጣልኝ!’ ብዬ ጮሁኩ። እርሱም መጣና ፒፓዬን እንደያዘ ወደቁምሳጥኑ ሄደ። እንዲህ ያደረገው ከመሞቱ በፊት ተጨቃጭቀን ስለነበር ሊያበሳጨኝ ፈልጎ ነው። ‘ፒፓውን ይዘህ ወደ ክፍሉ ና አንተ ርካሽ!’ አልኩት። ፊቱን አዞረና ሽመጠጠ። ከዚያ በኋላ ጭራሽ አልተመለሰም። በወቅቱ ስለሁኔታው ለሚስቴም ጭምር አልነገርኳት።’

‘ለምን ሐኪም አታይም?’

‘ሕመሜ የት ላይ እንደሆነ ለማወቅ ባልችልም መታመሜን አንተ ሳትለኝ እኔው አውቀዋለሁ። ከአንተ በላይ በአምስት እጥፍ ጤነኛ እንደሆንኩ ግን ርግጠኛ ነኝ። ጎስት ለሰዎች ይታያቸዋል ብዬ ሳይሆን በጎስት ታምናለህ ወይ? ብዬ ነው የጠየቅሁሁ።’

ራስታኒኮቭ በስጫት ብሎ ‘እኔ አላምንም!’ አለ። ስቪድራሎቭ አቀርቅሮ ወደ ሌላ አቅጣጫ እየተመለከተ እንዲህ ሲል አገተመተ፡- ‘ሰዎች የሚሉት ምንድን ነው? ‘የሚታይህ ሁሉ ቅገጦት ስለሚመስልህ ታመሀል’ ይለሁል። ይህ ግን ትክክለኛ አስተሳሰብ አይደለም። ለታመሙ ብቻ ጎስት ይታያቸዋል የሚለውን ለመቀበል ዝግጁ ነኝ። ይህ ግን ጎስት ለበሽተኞች መታየቱን እንጂ ጎስት የለም የሚለውን አያረጋግጥም።’

ራስታኒኮቭ እየተነጫነጨ ‘ምንም አያረጋግጥም’ አለ።

ስቪድራሎቭ ትኩር ብሎ እየተመለከተ እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- ‘ነገሩ ይሄን ይመስላል ። መጀመሪያ ላይ ጎስት የሌላው አለም ቁርጥራጭ ነው። ጤነኛ ሰው የዚህ አለም ሰው እንደመሆኑ መጠን ምድራዊ ኑሮውን ይቀጫልና ጎስት የሚያይበት ምክንያት የለውም። ሕመም ሲጀምረውና የለመደው ምድራዊ አለም ሲዘባበት ግን የሌላው አለም ሕልውና እየታየው ይሄዳል። በደበልጥ በታመመ ቁጥር ከሌላው አለም ጋር በደበልጥ ይቆራኝና በሚሞትበት ጊዜ በቀጥታ ወደ ሌላው አለም ይጓዛል። ይሄ መሆኑን ከደረሰኩበት ቆይቷል። ከሞት በኋላ ሕይወት በመኖሩ ካመንክ አባባሌን ትቀበለዋለህ።’

‘ከሞት በኋላ ሕይወት በሚሉት አላምንም’ ሲል ራስታኒኮቭ መለሰ።

ስቪድራሎቭ በህላብ ተመስጦ ተቀመጠና ከመቅፅበት ‘በወዲያኛው አለም የሚኖረው ምን ይታወቃል? ሽራሪት ቢሆንስ?’ አለ። ‘አብዶ ነው’ እያለ ራስታኒኮቭ አለ።

‘መጀመሪያና መጨረሻ የሌለው ነገር፤ ሊረዱት የማይቻል እንደሆነ አድርገን ሁልጊዜ እንቆጥራለን። ለምን ግን ይሄ ይሆናል? እንደመታጠቢያ ቤት፤ እንደሽራሪትና ቆሻሻ ያሉ ነገሮች የተዳመሩበት አድርገን ብንቆጥረውስ። እንዳንዴማ እንዲያ ሳይሆን አይቀርም የሚል ስሜት ይመጣብኛል። ራስታኒኮቭ መጥፎ ስሜቱን ለመቆጣጠር አዳገተውና ‘ሌላ የተሻለ ነገር ይሆናል ብለህ አታሰብም?’ ሲል ጮኸ።

ስቪድራሎቭ ከአንገት በላይ ፈገግታ እያሳየ ‘የተሻለ አልከኝ? እኔ እንኳን ሆን

ብዬ ነው የተናገርኩት!’ አለ። ይህ አስደንጋጭ መልስ ራስኩልኒኩቭን አሸበረው። ስቪድሪጋሎቭ ቀና ብሎ በአትኩድት ተመለከተውና በድንገት ሳቅን አቀለጠው።

‘እስቲ ይታይህ። ከግማሽ ሰአት በፊት አልተያየንም ነበር። እንደጠላት ተቆጣጥረን ነበር። ገና ደግሞ የምንቋጨው ጉዳይ ይኖራል። ረሳነውና ግን ስለሕይወትና ሞት ምስጢር መወያየት ጀመርን። አንድ አይነት ሰዎች ነን ማለቱ ትክክል አልነበረም?’ ‘ጣጣ አታብዛና የመጣህበትን አላማ በእኔ ሞት አጠር አድርገህ ንገረኝ። በጣም እቸኩላለሁ፤ መውጣት አለብኝ’ ቢል ራስኩልኒኩቭ በስጫት ብሎ ተናገረ።

‘በጣም ደስ እያለኝ እነግርሃለሁ። እህትህ ዳንያ ሚስተር ለዚንን ልታገባ ነው። አይደለም እንዴ?’

‘በውይይታችን ላይ እሁቴን ጣልቃ ባታስገባና ስሟን ባታነሳ ደስ ይለኛል። በእኔ ፊት እንዴት ስሟን ታነሳለህ?’

‘ስለእሷ ለመወያየት እስከመጣሁ ድረስ ስሟን እንዴት አላነግም?’

‘እሿ ይሁን። ማለት ያለብህን ግን በፍጥነት ተናገር።’

‘የሚስቴ ዘመድ ከሆነው ሚስተር ለዚን ጋር ለግማሽ ሰአት አብረኸው ከቆየህ ወይም ደግሞ ስለማንነቱ ከሰማህ ምን አይነት ሰው እንደሆነ ትረዳለህ ብዬ እገምታለሁ። ለእህትህ የሚሆን ሰው አይደለም። እንደ እኔ እምነት ከሆነ እህትህ ለቤተሰቦቿ ስትል ራሷን በከንቱ ልትሰዋ ነው። እንደሰማሁት በአንተም በኩል ቢሆን ይህ ጋብቻ ቢቀር ደስ እንደሚልህ ይሰማኛል። አሁን ደግሞ በአካል ስላየሁ ደስታህን አልጠራጠርም።’

‘በአንተ በኩል በግልፅ ብትናገርም ይቅርታ አድርግልኝና ይህን ማለትህ ግን ብልግና ነው።’ አለ ራስኩልኒኩቭ።

‘አንተ የምትጨነቀው ስለራስህ ጥቅም ብቻ ነው ማለትህ ይመስለኛል። አይዞህ ግዴለም። ስለራሴ ጥቅም ብቻ የማስብ ቢሆን ኖሮ እንዲህ ግልፅ ሆኜ ባላነጋገርኩህ ነበር። እስከዚህም ድረስ ቂል አይደለሁም። በዚህ ረገድ ሰላላኝ የሚገርም ጠባይ እንድታውቅልኝ እፈልጋለሁ። ከጥቂት ደቂቃ በፊት ስለእህትህ ያለኝን ፍቅር ለመግለፅ በሞከርኩበት ወቅት እኔ እራሴ ሰለባ እንደሆንኩ ነግሬህለሁ። ለእርሷ ካለኝ የፍቅር ስሜት የበለጠ ምንም አይነት ነገር ስለሌለ እኔ ራሴ እገረማለሁ። በእውነት ነው የምልህ የሆነ ስሜት ይወረኛል።’

‘ለዚህ ምክንያቱ ቦገቱህ ሞራል የለሽ ሕይወት በመኖርህ ነው።’

‘ትክክል ነህ። ያለስራ የተቀመጥኩ ሞራል የለሽ ሰው ነኝ። በሌላ በኩል ደግሞ እህትህ ብዙ የሚደነቁ ባህሪዎች ስላሏት መማረኬ አልቀረም። ሁሉም ነገር ግን ፍሬከርስኪ እንደሆነ ይታዩኛል።’

‘ከመቼ ጀምሮ ነው የታየህ?’

‘ማየት ከጀመርኩ ቆይቻለሁ። ከመደምደሚያ ላይ የደረስኩት ግን ፒተርስቡርግ እንደደረሰኩ ከትናንት በስቲያ ነው። ይሁንና፤ ወደዚህ የመጣሁት ከሚስተር ለዚን ጋር ተወዳጅሬ እህትህ እኔን እንድታገባኝ ሳሳምናት እንደሆነ በግልፅ መናገር አለብኝ።’

‘ይቅርታ ስላቋረጥኩ። እባክህን የመጣህበትን ጉዳይ በአጭሩ ንገረኝ። እቸኩላለሁ፤ እሁኑ መውጣት አለብኝ።’

‘በጣም ደስ እያለኝ ነው የምነግርሁ። ገዛ ለማድረግ ወሰኔ ከዚህ የደረሰኩት ቅድመ ዝግጅት አከናውኜ ነው። ልጆቼ የሚኖሩት ከአክሲታቸው ጋር ነው። ሀብታም ስለሆኑ ከእኔ የሚፈልጉት ነገር የለም። ከዚህም በተጨማሪ እንደአባት የምጨነቅላቸው አይደለሁም። ለእኔም እንደሆነ ሚስቴ ከአንድ አመት በፊት የሰጠኝን ገንዘብ ይበቃኛል። ይሁንና የወደፊቷ ሚስቴ ይህን ጋብቻ መወጠኗን ሳውቅ ተጣጥኗለሁ። ለዚህ ደግሞ ጠንቀ ሚስተር ለዚን ነውና የምትረዳኝ ከሆነ በቀጥታ ከእህትህ ጋር አንተ ባለሀብት መነጋገር እፈልጋለሁ። በመጀመሪያ ደረጃ ከሚስተር ለዚን የሚጠብቃት ችግር እንጂ ሌላ እንዳልሆነ አስረዳታለሁ። ከርሱ የምታገኘው ምንም ነገር የለም። ከዚያ በመቀጠል ደግሞ በቅርቡ ለደረሰው የማያስደስት አጋጣሚ ይቅርታ እጠይቃችና ከሚስተር ለዚን ጋር ለመለያየት ያስችላት ዘንድ አስር ሺህ ሩብል እንድትቀበለኝ እለምናታለሁ። እርሷ ራሷ ግንኙነቱን ለማቋረጥ ደስተኛ እንደምትሆን ርግጠኛ ነኝ።’

ራስኩልኒኮቭ ከመበሳጨት ይበልጥ በመገረም ‘አብደህል እንዴ! እንዴት እንዲህ ትናገራለህ!’ ሲል ጮኸ።

‘መሬጦህ እንደምትጀምር አውቅ ነበር። በመጀመሪያ ደረጃ ሀብታም ባልሆንም ቅሉ ይህን አስር ሺህ ሩብል አልፈልገውም። አይጠቅመኝም ማለቴ ነው። እህትህ የማትወስደው ከሆነ በዋዛ በፊዛዛ ላጠፋው እችላለሁ። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ሀሊናዬ ንፁህ ይሆናል። ገንዘቡን የምሰጣት ሌላ የተደበቀ አላማ ሳይኖረኝ ነው። ማመን የአንተ ፋንታ ቢሆንም እህትህም ሆነኝ አንተ እያደር ትረዱኛላችሁ። እህትህ በእኔ የተነሳ ችግር ላይ በመውደቋ ከአንጀቴ ባዝገም፣ ሆኖም ይቅርታ አድርግልኝና ይህን ገንዘብ ምሰጣት በኮሣ መልክ አይደለም። ቀምነገሩ ያለው እስከዛሬ ድረስ ሰውን ከመጉዳት በስተቀር ሌላ ለማድረግ ያላገኘሁትን እድል አሽቀንጥሬ በመጣል መልኩም ከመስራቴ ላይ ነው። ቅንጣት ያህል የግል አላማ ቢኖረኝ ኖሮ እንዲህ ግልፅ አልሆንም ነበር። ከአምስት ሳምንት በፊት ልሰጣት ቃል ከገባሁላት ገንዘብ ያነሰ አስር ሺህ ሩብል እንድትቀበለኝ ባልጠየቅሁ ነበር። ከዚህም በተጨማሪ በቅርቡ የደስደስ ያላት ወጣት ላገገ ስለምችል በእህትህ ላይ ተንኮል የመሬጦም እቅድ የለኝም። ለማጠቃለል ያህል እህትህ ሚስተር ለዚንን ብታገገ ገንዘብ መቀበሏ የማይቀር መሆኑን መግለፅ እወዳለሁ። ልዩነት ቢኖረው ከእኔ ሳይሆን ከሌላ ሰው መቀበሏ ነው። ወዳጄ ልቤ አትበሳጭ። እንዲያው ነገሩን በጥሞና ተመልከተው። ስቪድራጋሎቭ ይሄን የተናገረው ተረጋግጦና አደብ ገዝቶ ነው።

‘ከዚህ ሌላ መናገር አያስፈልግህም። በተጨማሪ ሲታይ ስጦታህ ከበሬታ የሳደለው ነው’ ሲል ራስኩልኒኮቭ ተናገረ።

‘ጭራሽ አይደለም። እንዲያ ቢሆን ኖሮማ በዚህች አለም ላይ መሬጦም የሚቻለው ሌላ ሳይሆን እኩይ ድርጊት ብቻ በሆነ ነበር። በማያስፈልጉ ማህበራዊ ልማዶች የተነሳ መልኩም ስራ ባልተከናወነ ነበር። ለምሳሌ ያህል በምሞትበት ጊዜ ይሄን ገንዘብ ለእህትህ በነፃ ባስተላልፍ ገንዘቡን አልቀበልም ልትል ነው?’

‘ላትቀበል ትችላለች።’

‘ከልተቀበለችም አልተቀበለችም ነው። አስር ሺህ ሩብል የሚኖቅ አይደለም። በጣም ጠቃሚ የሚሆንበት ጊዜ ያጋጥማል። ያም ሆነ ይህ ሀብቴን ለእህትህ እንድታስተላልፍልኝ እለምንሀለሁ።’

‘እኔ አላደርገውም።’

‘እንዲያ ከሆነማ እኔ ራሴ በግል አነጋግራትና ችግር ላይ ልትወድቅ ትችላለች።’

‘ሁሳብህን ከአስተላለፍኩልህ ግን በግል ልታነጋግራት አትሞክርም ማለት ነው?’

‘ምን እንደምል እንጃ። አንድ ጊዜ ብቻ ባነጋግራት በጣም ደስ ይለኛል።’

‘የማይሞከር ነው!’

‘ያሳዘናል። እስካሁን ድረስ አታውቀኝም ማለት ነው። በይበልጥ እስከምንተዋወቅ ጠብቀኝ።’

‘ግን የምንተዋወቅ ይመስልሃል?’

ሰቪድራጋሎቭ ተነስቶ ባርኔጣውን እንደያዘ ፈገገ በማለት ‘እንዴታ። ዛሬ ማለዳ ፊትህን ከማየቴ የተገረምኩ መሆኑን መናገር ቢኖርብኝም ወደዚህ የመጣሁት አንተን ለመረበሽ ወይም ደግሞ ትልቁን ተስፋዬን ለመቀዳጀት አይደለም።’ ሲል መለሰ።

‘ዛሬ ማለዳ የት ነው ያየኸኝ?’ በማለት ራስኩልኒኮቭ በመሸበር ጠየቀ።

‘በኢጋጣሚ ነው ያየሁ። የእኔ አይነት ጠባይ እንዳለህ ይሰማኛል። ግን አይዘ። እኔ አንተን አሳስቀይምም። ከቁርታ ተጫዋቾች ጋር ጥሩ ግንኙነት የነበረኝ ከመሆኑም በላይ ራቅ ቢልም የምሄድባቸው ወዳጅ ዘመዶች አላጣም።’

‘ታዲያ በቅርቡ ነው የምትጓዘው?’

‘ምን አይነት ገዛ?’

‘አንተ ራስህ ያወሳኸው ገዛ።’

‘ስለ ገዢዬ አልነገርኩም እንዴ? እንዲያውም ትልቅ ጉዳይ ነው’ ከአለ በኋላ ለጥቂት ጊዜ የደመቀ ሳቅ እየሳቀ ‘ገዛ ከማድረግ ይልቅ ወዳጅ ዘመዶቼ ይድሩኛል’ ሲል ተናገረ።

‘ከዚህ ነው የሚድሩህ?’

‘አዎን’

‘ፈጣን ነህ ማለት ነዋ?’

‘እንዳልኸው ይሁንና፤ ዳንያን አንድ ጊዜ ለማግኘት በጣም እፈልጋለሁ። በጥብቅ ነው የምጠይቅህ። በል እንግዲህ ደህና ሁን። የረሳሁት አንድ ነገር አለ። ሚስቴ ለእህትህ ሶስት ሺህ ሩብል በኑዛዜ ማስተላለፏን እባክህ ንገራት። ከመሞቷ ከአንድ ሳምንት በፊት እኔ ባለሁበት አስፈላጊውን ሁሉ ስለፈፀመች ዳንያ ከሁለትና ከሶስት ሳምንት በኋላ ገንዘብን መውሰድ ትችላለች።’

‘የምትነግረኝ እውነት ነው ወይ?’

‘ሐቅ ነው። ንገራት። በመገናኘታችን ደስ ብሎኛል። የምኖረው ከአንተ አቅራቢያ ነው።’ ሰቪድራጋሎቭ ከክፍሉ ሲወጣ ደጃፋ ላይ ከራዙምኪን ጋር ተላተመ።

ከምሽቱ ሁለት ሰአት ሆኗል። የራስኮልኒኩቭ እናትና እህት ወዳሪቶቿ ከፍል
ከሚሰተር ለዚህ ቀድመው ለመድረስ ሁለቱም ተጣድፈዋል። ከመንገድ እንደደረሱ ከከፍልህ
የወጣው ማንው? ሲል ራዝምኪን ጠየቀ።

‘እህቴ የሆኑት አስተማሪ ሆኖ አብራ ስትኖር አዋርዷት የነበረው ስቪድራጋሎቭ
ነው። እያባባለ ስለሰገራት ቤቱን ለመልቀቅ ተገደደች። ታዲያ አንድ ቀን እየታገላት
እንዳለ በቅርቡ የሞተችው ሚስቱ ደረሰችበት። በኋላ ግን ሚስቱ ዳንያን ይቅርታ ጠየቀችት።
ዛሬ ማለዳ እናወራ የነበረው ስለ እርሱ ሚስት ነው። ለምን እንደሆነ ባላውቅም ይህ ሰው
አስፈርቶኛል። ወደዚህ የመጣው ወዲያው ሚስቱን እንደቀበረ ነው። በጣም የሚገርም ሰው
ነው። የሚፈልገው አንድ ነገር ያለ ይመስላል። ዳንያን እንዳይደርስበት መደረግ አለበት።
አዳምጠኸኝ ከሆነ ልነግርህ የፈለግሁት ይሄንኑ ነው።’

‘እንዳይደርስበት ብሎ ነገር ምንድነው? ምን ሊያደርጋት ይችላል? ሮዲ- በግልፅ
ስለነገርኸኝ አመሰግናለሁ። እኛ ጥብቃ እናደርግላታለን። ለመሆኑ የት ነው የሚኖረው?’

‘የት እንደሚኖር አላውቅም’

‘የሚያሳዝን ነው! ለምን አልጠየቅኸውም? ለማንኛውም መኖሪያውን አፈላልጌ

አገኘዋለሁ።’

ራስኮልኒኩቭ ለጥቂት ጊዜ ዝም ካለ በኋላ ‘አይተኸዋል እንዴ?’ ብሎ ጠየቀ።

‘በሚገባ አይቼዋለሁ።’

‘በደንብ አይተኸዋል ወይ?’ ሲል ራስኮልኒኩቭ አጥብቆ ጠየቀ።

‘እንዴታ። በደንብ አስተውቼዋለሁ። ከሕዝብ መሀል በቀላሉ መገዝፎ አወጣዋለሁ።

እኔ እንደሁ የሰው መልክ አልረኩም።’ እንደገና ሁለቱም በዝም ተዋጡ።

‘የሆነ ነገር ነዋ። ምናልባት እኮ ሌላ ሳይሆን ቅገጥት ይሆናል ብዬ ነው’ እያለ
ራስኮልኒኩቭ አገተመተመ።

‘ምን ማለትህ ነው? ለረዳህ አልቻልኩም።’

ራስኮልኒኩቭ ለፈገገታ በሚያመች አይነት ከንፈሩን እያሞጣሞጠ ‘ሀላችሁም
አብዱል ስለምትሉኝ የአብደት አይታ ይሆናል ብዬ ስለፈራሁ ነው’ አለ።

‘ምንድነው የምትለው?’

‘ምናልባትም አብጂ ይሆናል። ባለፉት ጥቂት ቀናት የሆነ ሁሉ እንዲሁ ምናብ

ብቻ ቢሆንከ።’

‘ሮዲ - እንደገና እየረበሸህ ነው! ግን ምን ተናገረህ? ለምንስ መጣ?’

ራስኮልኒኩቭ መልስ አልሰጠም። ራዝምኪን ለጥቂት ጊዜ በሀሳብ ተዋጠና የነበረውን
ሁኔታ እንዲህ በማለት አስረዳ፡ ‘ልጣዊትህ ብመጣም ተጎትህ ነበር። ከዚያን በኋላ እራት
በላንና ፖርፈሪ ዘንድ ሰሄድ ዛምያቶቭ ከዚያው አልተንቀሳቀሰም። መናገር ብጀምርም ከንቱ
ልፍለፋ ሆነብኝ። የተረዱኝና ሊረዱኝ የፈለጉ ባይመስለኝም ግራ ተጋብተው ነበር። ፖርፈሪን
ወደ መስኮቱ ጥግ ወሰድኩትና ማስረዳት ብጀምርም ድካሜ ሁሉ እንደገና ከንቱ ሆኖ
ሀላታችንም ጀርባችንን ሰጥተን ቆምን። በመጨረሻ ቡጢ አሳየሁትና አፍንጫውን

እንደማጣምመው ነገርኩት። እርሱ ግንበድፍረት አፈጠጠብኝ። እኔም ተሳድቤ ወጣሁ። ሁኔታው በዚህ አበቃ። ለዛምያቶቭ ቃል አልተነፈሰኩትም። ግን፤ ነገሮችን ያመሰቃቀልኩ መሰለኝ። ደረጃውን ቀልቀል በመውረድ ላይ እንዳለሁም የሌለን ነገር ዝምብለን እንደምናጋንን ተሰማኝ። አደጋ ላይ ብትወድቅ፤ ወይም ተመሳሳይ ነገር ቢያጋጥምህ ሁኔታው ለየቅል የሚታይ ነው። አንተ ግን ምን ቸገረህ? ጉዳዩ ስለማይመለከትህ ሁሉንም ገህንም ግብ ለምን አትላቸውም? ከዚያን በኋላ እንስቅባቸዋለን። እኔ በአንተ ቦታ ብሆን ኖሮ ዝም ብዬ እቀልደባቸው ነበር። ከጊዜ በኋላ እንዴት እንደሚያፍሩ ይታይህ! ስለዚህ አትጨነት! ዞሮ ዞሮ ስለምንረታቸው አሁን እንገባቸው!’ ራስክልኒኩን ‘ነገ ምንድነው የምለው?’ ሲል ለራሱ አሰላለ። ራዙምኪን ሁኔታውን በትክክል በተረዳ ጊዜ ምን ይመስለው ይሆን እያለ ማውጣትና ማውረዱን ተያያዘና በትኩረት ተመለከተው። ራዙምኪን ከፖርፊሪ ዘንድ ስለመሄዱ ያወሳለት ወሬ እምብዛም ቀልቡን አልሳበውም። ከዚያ በኋላ ብዙ ነገር ተከናውኖአል! ከበረንዳው ላይ እንደደረሱ ለዚያን አገኙት። ልክ ሁለት ሰአት ሲሆን ደርሶ ከፍሉን ይፈልግ ስለነበር ሁሉም ሳይተያዩና ሰላምታ ሳይለዋወጡ አብረው ገቡ። ወጣቶቹ ቀደም ብለው ዘው ሲሉ ለዚያ ካፖርቱን ማውለቅ ስለነበረበት ዘዋ። የራስክልኒኩን እናት ከበር ላይ ሆና ልትቀበለው ስትወጣ ዳንያ ከወንድሟ ጋር ሰላምታ ተለዋወጠች። ሚስተር ለዚያ ከመኩራራት ጋር ገንበሰ ብሎ ለሴቶቹ ሰላምታ ሰጠ። ይህንና፤ ትንሽ ግራ የተጋባና ራሱን ለማረጋጋት በቂ ጊዜ ያላገኘ ይመስል ነበር። በመጠኑም ቢሆን መረበሽ የታዩባት የራስክልኒኩን እናት የሻይ ጀቦና ኩተጣደበት ከኩብ ጠረጴዛ ዙሪያ እንዲቀመጡ ወዲያውኑ ጋበዘቻቸው። ዳንያና ለዚያ ፊት ለፊት እየተያዩ ተቀመጡ። ራስክልኒኩንና ራዙምኪን ከራስክልኒኩን እናት ትይዩ ሆነው ራዙምኪን ከለዚያ ገን ራስክልኒኩን ደግሞ ከአሁኑ ገን እንዲቀመጡ ተደረገ። ለትንሽ ጊዜ ፀጥታ ሰፈነ። ሚስተር ለዚያ በሽቶ የራሳ ነጭ መሀረቡን ቀስ ብሎ አወጣና ከብሩ በመገኘቱ መግለጫ እንደሚጠይቅ በመተማመን ኩራ ብሎ ተናፈጠ። ገና ከመግቢያው ላይ ለሁለቱ ሴቶች የማይረሳ ትምህርት ለመስጠትና የጥፋታቸውን ክብደት እንዲገነዘቡት ለማድረግ ካፖርቱን ሳያወልቅ ተመልሶ የመሄድ ሀሳብ መጥቶለት ነበር። ሀሳቡን ለመተግበር ግን ወኔውን አጣ። ከዚህም በተጨማሪ ሰውዬው የሚያጠራጥር ነገር ስለሚጠላ ስለሆነው ሁሉ በቅድሚያ ለማወቅ ፈለገ። ቀጭን ትእዛዙ ያልተፈፀመበትን ምክንያት ለመረዳት ወሰነ። ሁሉም በእጅ በደጅ ነውና በእነርሱ ላይ ትጣት ለመጣል መቼም ቢሆን ያደርሰኛል ብሎ አሰበ። ‘ጥሩ ገዛ እንዳደረጋችሁ ተስፋ አለኝ ማጻም’ በማለት ለራስክልኒኩን እናት መልእክት አስተላለፈ።

‘አመሰግናለሁ ሚስተር ለዚያ።’

‘ይሄን በመስማቴ ደስ ይለኛል። ልጅዎም እንዳልደከማት ተስፋ አደርጋለሁ።’

‘እኔ ወጣትም ጠንካራም ነኝ። በቀላሉ አልደክምም። እናቴን ግን ዝው አሰልጃ ሳይሆንባት አልቀረም’ ስትል ዳንያ መለሰች።

‘ይሄን በመስማቴ አዝናለሁ። ምንም ማድረግ ግን አይቻልም። እናት ሩሲያ ትልቅ ሀገር ስለሆነች የባቡር መስመራችን ረጅም ነው። ፍላጎቱ ቢኖረኝም በትናንትናው እለት ከጠባር ጣቢያ ተገኝቼ ልቀባችሁ ባለመቻሌ አዝናለሁ። ብዙ ችግር እንዳላጋጠማችሁ ግን ተስፋ አደርጋለሁ።’

‘አይደለም’ ሚስተር ለዚን። እክልማ ገጥሞናል’ ስትል የራስክልኒኮቭ እናት አብራርታ በማስረዳት ‘እግዚአብሔር ራሱ ራዝምኪንን ባይልክልን ኖሮ ጭራሽ ቀልጠን ቀርተን ነበር። ተዋወቀው፤ ይህ ነው ራዝምኪን’ አለች። ለዚን ከወዳጅነት በራቀ አይን ራዝምኪንን እየተመለከተ ‘ትናንት እናንተን ለመቀበል እድሉን ባገኝ ኖሮ ደስ ባለኝ’ ነበር ሲል አጉተመተመ። ከዚያም በሀሳብ ተመስጦ ፀጥ አለ። በአጠቃላይ ሲታይ ሚስተር ለዚን ትሁት ከሚባሉት ሰዎች መካከል የሚመደብ ነው። እነዚህ ሰዎች ግን ትንሽ የሚረብሻቸው ነገር ከገጠማቸው ውቃቤ ይርቃቸውና በግርማ ሞገሳቸው ፋንታ የተነፈሰ ጎማ ሆነው ይቀራሉ። በሁሉም ዘንድ እንደገና ዝምታ ሰፊነ። ራስክልኒኮቭ ቃል ባለመተንፈስ ቆርጧል። ዳንያ የምትናገርበት ትክክለኛ ጊዜ ከመምጣቱ በፊት ድምጿን አለማስማቱን መርጣለች። ራዝምኪንም የሚለው ስልክበረው የራስክልኒኮቭ እናት በድጋሚ የነበረውን ዝምታ ለመስበር ተገደደች። ‘የስቪድራጋሎቭ ሚስት መሞቷን ስምተህል ወይ?’ ብላ ጠየቀች።

‘አዎን ማዳም። ወዲያውኑ ነው የተነገረኝ። እንዲያውም የመጣሁት ባልየው ሚስቱን ቀብሮ ወደ ፒተርስቡርግ በጥድፊያ መጓዝን ልነግራችሁ ነው። የማያጠራጥር መረጃ ነው ያለኝ።’

ዳንያ ከእናቷ ጋር ከመቅፅበት ተያየችና ‘ወደዚህ ወደፒተርስቡርግ ነው የመጣው?’ ስትል ተደናግጦ ጠየቀች።

‘አዎ። በጥድፊያ መነሳቱና ከዝብ በፊት የገጠመው ሁኔታ ሲጤን ወደዚህ ለመምጣት በቂ ምክንያት እንዳለው እገምታለሁ።’

‘ወይ አምላኬ! ከዚህ ከተማ አንኳን ምናል ከዳንያ ጭንቅላት ቢወርድ?’ ስትል የራስክልኒኮቭ እናት ተባለች።

‘እናንተ ራሳችሁ ከእርሱ ጋር ለመገናኘት እስካልፈለጋችሁ ድረስ እርስዎንም ሆነ ዳንያን ብዙ የሚያስጨንቅ አይደለም። ጉዳዩን ስለምከታተል የት እንዳረፈ ለማወቅ እየሞከርኩ ነው።’

‘በጣም አስፈሪ ነገር ነው የነገርኸኝ ሚስተር ለዚን! እኔ ሁለት ጊዜ ብቻ ነው ያየሁት። እንዳየሁት ግን አስከፊ ሰው መሆኑን ተረድቻለሁ! ለሚስቱ ሞትም ምክንያቱ እርሱ እንደሆነ እርግጠኛ ነኝ’ በማለት የራስክልኒኮቭ እናት ተናገረች።

‘እንደዚያ ለማለት ጠብ የማይል መረጃ ባይኖረኝም ሆኖም በእኩይ ባህሪው የተነሳ አጋጣሚው እንዲደርስ አስተዋፅኦ አላደረግም ማለት ያዳግተኛል። የሰውየውን አጠቃላይ ባህሪ በሚመለከት ግን እርስዎ ካሉት ጋር እስማማለሁ። በአሁኑ ሰአት ሀብታም መሆን አለመሆኑን ወይም ሚስቱ ምን እንደተወታለች የማውቀው ነገር የለም። ነገኛ ከነሳ ወዲያ እንደምደርስበት ተስፋ አደርጋለሁ። ይሁንና፤ ትንሽ ገንዘብ እስካለው ድረስ እዚህ ፒተርስቡርግ የድሮ ተግባሩን እንደሚቀጥል አልጠራጠርም። የለየለት ርካሽ ሰው ነው። ርካሽ ባህሪው የሚጥለው ሰው ነው። ከቢጤዎቹ ሁሉ የነፋ ሰው ነው ጥሎባት ልታፈትረው የተገደደችውና ከስምንት አመት በፊት እዳውን የከፈለችለት ሚስቱ በወንጀል እንዳይጠየቅ ረድታዋለች። ለማወቅ ከፈለጋችሁ በፊፀመው ዘግናኝና አረመኔያዊ ግድያ የተነሳ ወደሳይቢርያ መጋዝ የነበረበት ሰው ነው።’

‘አምላኬ አውጣኝ!’ ብላ የራስክልኒኮቭ እናት ጮኸች። ራስክልኒኮቭ በጥሞና ያዳምጥ ነበር።

‘ስለሁኔታው የማያጠራጥር መረጃ ያለህ ለመሆኑ እርግጠኛ ነህ ወይ?’ ስትል ዳንያ መልስ በሚሻ ቅላጼ ጠየቀች።

‘እኔ የምንግራችሁ ሚቻ ባለቤቱ ያጫወተኝን ሳልጨምርና ሳልቀንስ ነው። ከሕግ አንፃር ሲታይ አጠቃላይ ሁኔታው ግልፅነት እንደሚጎድለው መናገር አለብኝ። ሬስሊች የምትባል ሴት ከዚህ ትኖር ነበር። አሁን ድረስም የምትኖር ይመስለኛል። ከአራጣ አበዳሪነቷም በላይ ብዙ አይነት ስራዎች ትሠራለች። ሚስተር ስቪድራጋሎቭ ከዚህች ሴትዮ ጋር የጠበቀና ምስጢራዊ የሆነ ግንኙነት ለረጅም ጊዜ ነበረው። እድሜዋ አስራ አምስት ወይም አስራ አራት የሆነና በጣም የምትጠላት የሩቅ ዘመድ አብራት ትኖራለች። ያለ ርህራሄ ትደበድባት ነበር። ታዲያ አንድ ቀን ይህችን ልጅ ቤት ውስጥ ተሰቅላ ተገኘች። የተለመደ ማጣራት ከተደረገ በኋላ ጉዳዩ ተደብስብሶ ቢቀርም ልጅቷ በስቪድራጋሎቭ እንደተደፈረች ፖሊስ መረጃ ደረሰው። መረጃው የተገኘው ከአልባሌ የጀርመን ሴት በለክበር ብዙም አመኔታ ሳይቸረው ቀረ። በመጨረሻ ደግሞ የስቪድራጋሎቭ ሚስት ጥረትና ገንዘብ ታክሎበት ከእነአካቴው ተዳፍኖ ቀረ። ግን፣ ወሬው መወራቱ ብቻ ቀላል አይደለም። ዳንያም ብትሆኒ ከእነርሱ ጋር ስትኖራ ገባርነት ከመወገዱ ከሣሬ ስድስት አመት በፊት ከጭቆና ብዛት ስለሞተው ፊሊፕ ስለሚባል አሽከራቸው ሳትሰሟ እንዳልቀረሽ እርግጠኛ ነኝ።’

‘የሰማሁት ነገር ቢኖር ፊሊፕ ራሱን እንደሰቀለ ነው።’

‘ትክክል ነሽ። ራሱን እንዲሰቅል የገፋፋው ግን የእነስቪድራጋሎቭ ያላቋረጠ ግፍና በደል ነው።’

‘ስለዚህ ጉዳይ የማውቀው ነገር የለም። የሰማሁት ፊሊፕ የሚጨነቅና መፈላሰፍ የሚቃጣው ነበር የሚል የሚገርም ወሬ ነው። አሽከሮች ሁሉ ንባቡ አናቱ ላይ ወጥቶ አናውጦታል እያሉ ይናገሩ ነበር። ራሱን የሰቀለውም ሚስተር ስቪድራጋሎቭ ስለደበደበው ሳይሆን ይቀልድባት ስለነበር ነው። በዚያ በኖርኩበት ጊዜ አሽከሮቹ ሁሉ ለፊሊፕ ሞት ተጠያቂ ቢያደርጉትም ከእነርሱም ጋር ጥሩ ግንኙነት ከመመስረቱም በላይ ይወዱትም ነበር።’ ስትል ዳንያ በሚያሳምኑ ቃላት መለሰችለት።

ለዚህ ከንፈሩን አጣሞ ደረቅ ፈገግታ እያሳየ ‘ልታስተባብይለት እንዳዘነበልሽ መረዳት እችላለሁ’ ከአለ በኋላ እንዲህ በማለት ቀጠለ፡- ‘በርግጥ ለመናገር ያህል በጣም ብልህና ከሴቶች ጋር መዳራት የሚችል ነው። ሚስቱ በሚያሰገርም ሁኔታ መሞቷም የሚጠቀስ አሳዛኝ ምሳሌ ነው። እኔ የፈለግሁት ግንኙነቱን ለማደስ ሲል ሊያደርገው ከሚችለው ጥረት አንፃር ለአንቺና ለእናትሽ የበኩሌን ምክር ለማከፈል ነው። በግሌ ስመለከተው ይህ ሰው በእዳ ምክንያት በድጋሚ ዘብጥዎ እንደሚወርድ እርግጠኛ ነኝ። ሚስቱ እንደሆነ ለልጆቿ በማሰብ ገንዘብ ልትተውለት እቅዱ አልነበራትም። ብትተውለትም እንኳ ለአንድ አመት ያህል የሚያግደረድር እንጂ ጠቀም ያለ ገንዘብ ሊሆን አይችልም።’

‘ለእኔ በጣም የሚደብር አርእስት ስለሆነ ስለሚስተር ስቪድራጋሎቭ እንዳናወራ እማፀንሁለሁ’ ስትል ዳንያ ተናገረች።

ራስታልኒኮቭ ለመጀመሪያ ጊዜ ቃል በመተንፈስ ‘ከጥቂት ጊዜያት በፊት ሊያነጋግረኝ መጥቶ ነበር’ አለ። ሁሉም በመገረም ተመለከቱት፤ ሚስተር ለዚህ እንኳን ሳይቀር። ራስታልኒኮቭ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘ከአንድ ሰአት ተኩል በፊት መጣና ከተኛህበት

ቀስቅሶኝ ራሱን አስተዋወቀ። በጣም ተረጋግቶ ነበር። እርሱና እኔ ጓደኛዎች እንደምንሆን ፍፁም አያጠራጥርም። በነገራችን ላይ ዳንዶን አግኝቶ ማነጋገር በጣም ስለሚፈልግ እኔ እገዛ እንዳደርግለት ጠይቆኛል። አንቺን በሚመለከት ስላለው ውጥን ነግሮኛል። ከዚህም በተጨማሪ ሚስቱ ከመሞቷ ከአንድ ሳምንት በፊት ሶስት ሺህ ሩብል በኑዛዜ እንዳስተላለፈችልሽና ገንዘቡን በቅርቡ መውሰድ እንደምትችይ አጫውቶኛል።

የራስኮልኒኮቭ እናት 'ተመሰገን አምላክ! ዳንዶ - ነፍሷን ይማረው በይ' እያለች አማተበች። 'ይሄ እንኳን ሊሆን ይችላል' በማለት ለዚን ለማመን ተገደደ።

'ለላ ምን አለህ?' ስትል ዳንዶ በጉጉት ጠየቀች። 'እርሱ ራሱ ሀብታም እንዳልሆነ፣ እርሱቱ ከአክሲታቸው ጋር በአሁኑ ጊዜ ለሚኖሩት ልጆቹ እንደተሰጠ፣ የት እንደሆነ ባላውቅምና ባልጠይቅም ከእኔ አቅራቢያ እንደሚኖር ገልጾልኛል።' የራስኮልኒኮቭ እናት 'ለዳንዶ ማለት የሚፈልገው ምን እንደሆነ ነግሮህል?' ስትል በመጨነቅ ጠየቀች።

'እምን ነግሮኛል።'

'ምንድነው ያለህ?'

'በኋላ እነግርሻለሁ።' ብሎ ራስኮልኒኮቭ በዝምታ እንደተዋጠ ሻይ መጠጣቱን ተያያዘው። ሚስተር ለዚን ሰአቱን አውጥቶ ተመለከተ። 'የቢዝነስ ቀጠሮ ስላለኝ አብሬአችሁ አልቆይም' በማለት ቅያሜን ባዘለ አንደበት ተናገረና ከመቀመጫው መነሳት ጀመረ። 'ቆይ እንጂ ሚስተር ለዚን። ከእኛ ጋር ምሽቱን ለማሳለፍ እቅዱ አልነበረም እንዴ? ከዚህም በተጨማሪ ከእናቴ ማብራሪያ እንደምትፈልግ አንተ ራሷ በፅሁፍ ገልፀህል' አለች ዳንዶ። ሚስተር ለዚን ባርቴጣውን በእጁ እንደያዘ ተመልሶ ተቀመጠና እንዲህ ሲል ተናገረ፡- 'ትክክል ነሽ። አንድ ከፍተኛ የሆነ አቢይ ጉዳይን አስመልክቶ አንቺና እናትሽ ማብራሪያ እንድትሰጡኝ ፈልጌ ነበር። ይሁንና የሚስተር ስቪድሪጋሎቭን ሀሳብ ወንድምሽ በእኔ ፊት ለመግለፅ እምቢተኛ እስከሆነ ድረስ እኔም ደግሞ ሌሎች ባለብት ይሄን አቢይ ጉዳይ ማንሳት አልፈልግም። ከዚህ ሌላ ግን የራሴ አጣዳፊ ጥያቄ ባለመሟላቴ አዝናለሁ።'

ለዚን የቅሬታ ገፅታ ለማሳየት የሚቻለውን ሁሉ ከአደረገ በኋላ ተኩራርቶ ዝም አለ። 'በውይይታችን ላይ ወንድሜ እንዳይገኝ ያቀረብኩው ጥያቄ ያልተፈፀመው እኔ በአሳብብኩት መሠረት ነው። ወንድሜ እንደዘለፈህ ፅፈህል። ይሄ ጉዳይ ፍርጥርጥ ብሎ ሁሊታችሁ መተማመን የሚኖርባችሁ ይመስለኛል። ሮዲ በርግጥ ዘልፎህ ከሆነ ይቅርታ መጠየቅ አለበት። መጠየቅም ይኖርበታል።' ሚስተር ለዚን ወዲያውኑ መፍለል ጀመረ።

'የቱን ያህል ሊረሳ ቢሞክርም ሊረሳ የማይችል አንዳንድ ዘለፋ ይኖራል። ለሁሉም ነገር ደርዝ አለውና ከዚያ ደርዝ ማለፍ አደገኛ ነው። ደርዙን ከአለፍሽ ግን ወደኋላ ጭራሽ ላትመለሽ ትችያለሽ።'

ዳንዶ እንደመሰሰው እያለች የሚከተለውን ተናገረች፡- 'እኔ የተናገርኩት የተለየ ነው። የወደፊቱ ሁኔታችን የሚወስነው በጉዳዩ ላይ ተነጋግረንበት በተቻለ ፍጥነት እልባት ሲገኝለት እንደሆነ እባክህ ተረዳ። ጉዳዩን በሌላ መንገድ ሳየው እንደማልችል በግልፅ እነግርሃለሁ። እኔን የምታከብረኝ ከሆነ ይህ ጉዳይ የቱን ያህል ውስብስብ ቢሆንም ዛሬውኑ እልባት ማግኘት አለበት። ወንድሜ የሚወቀስ ከሆነ ይቅርታ እንደሚጠይቅ እገልጻለሁ።' 'ጉዳዩን በማቅረብሽ ተገርሜአለሁ። የቱን ያህል ባከብርሽና ባፈቅርሽም በዚያው ልክ

ዘመዶችሽን የምወድበት ምክንያት የለም። አንቺን ማግባት ቢያስደስተኝም የማይሆን ሀላፊነት መውሰድ አልቻልም ሲል ለዚህ እየተበላጩ ተናገረ።

ዳንያ ስሜት ውስጥ ገብታ እንዲህ አለች፡- 'እባክህ በቀላሉ አትበሳጭ። ስልጡንና የተከበረ አድርጌ እንደቆጠርኩህ ሁሉ አሁንም እንደዚያው ሆኑ ለመገኘት ሞክር። ላጣህ ቃል የገባሁ እጮኝህ ነኝ። ያለ አድልዎ ለመወሰን እችላለሁ ብዬ ሰናገር እመነኝ። እራሴን እንደ ዳኛ ሳቀርብ አንተ እንደምትገረም ሁሉ ወንድሜም ይገረማል። ደብዳቤህ ከደረሰኝ በኋላ ወንድሜ ወደዚህ እንዲመጣ ስጠይቀው ፍላጎቴን ጭራሽ አልገለፅኩትም። ለጉዳዩ እልባት የማታገኘላት ከሆነ ከሁለት አንዳችሁን ለመምረጥ እንደምገደድ ተረዳልኝ። ሁለታችሁን በሚመለከት ሐቀ ይሄን ይመስላል። ለአንተ ስል ከወንድሜ ጋር ያለኝን ግንኙነት አቋርጣለሁ፤ ወይም ደግሞ ለወንድሜ ስል ከአንተ ጋር የሚኖረኝን ግንኙነት አቋርጣለሁ። አሁን ማወቅ የምፈልገውና ማወቅ ያለብኝ እርሱ ወንድሜ ጥፋተኛ ነው ወይስ አይደለም የሚለውን ነው። ስለአንተ ማወቅ የምፈልገው ደግሞ የምታከብረኝ ባለቤቴ ነህ ወይ የሚለውን ነው።'

'የተናገርሽቸው ቃላት ቅር የሚያሰኙና እንደዋዛ የማይታለፉ ናቸው። ከአንቺ ጋር ከሚኖረኝ ግንኙነት አንፃር ሲታዩማ የሚያስቀይሙኝ ይሆናሉ። ስሜቴን ስለጎዳው አነጋገርሽ ሳላነሳ የጠሽልኝን ቃል ልታፈርሽ እንደምትችይ ገልፀሻል። አንተ ወይም እርሱ እያልሽ መናገርሽ ለአንቺ የቱን ያህል ትንሽ እንደሆንኩ ማሳየትሽ ነው። በሁለታችን መካከል ካለው ግንኙነትና ግዴታ አንፃር ይሄን አካሄድ ልቀበለው አልቻልም በማለት ለዚህ በብስጭት መንፈስ ተናገረ።

'ምናልክ! እስከዛሬ ድረስ በሕይወቴ ውስጥ ካለ የላቀ ነገር ጋር ባስተካከልኩህ በቂ ደረጃ አልሰጠሽኝም ብለህ ትቀየማለህ' ስትል ዳንያ በንዴት ጦፈች። ራስኩልኒኮቭ በዝምታና በትምክህት ሲስቅ ራዙምኪን ስሜቱን መግታት አቅቶት ተቅጠጠጠ። ሚስተር ለዚህ ግን በዳንያ መልስ ባለመርካቱ ያለ የሌለ ህይወት አሰባስቦ በተቃውሞው ገፋበት።

ማራኪ ለመሆን በመሞከር 'ለወደፊቱ ለህይወት ጓደኛሽ ለባልሽ ያለሽ ፍቅር ለወንድምሽ ካለሽ ፍቅር መብለጥ አለበት። ያም ሆነ ይህ ከወንድምሽ እኩል መታየቴን እቃወማለሁ። ሁሉንም ነገር በወንድምሽ ፊት መግለፅ አልፈልግም ብልም እንኳ በአሁኑ ሰአት በጣም ከፍተኛ ግምት ስለሰጠሁትና ስላስቀየመኝ ጉዳይ እናትሽን ለመጠየቅ ወስኜአለሁ። ልጅዎ (ወደራስኩልኒኮቭ እናት እያመለከተ) በትናንትናው እለት ሚስተር ራዙምኪን ባለበት ከዚህ በፊት ቡና እየጠጣን በተወያየንበት ወቅት የሰጠሁትን አስተያየት ተንተርሶ ማለትም ከህብታም ቤተሰብ ከወጣች ልጃገረድ ይልቅ ችግር የቀመሰችን ድህ ልጃገረድ ማግባት ይመረጣል ስል ያነሳሁትን ነጥብ በተሳሳተ መልኩ አቅርቦ ሰድቦኛል። ልጅዎ ያልኩትን ቃል በማጋነን ተሳልቆበታል። በእኩይ አላማ አራማጅነት ከሰኛል። እንደ እኔ ግምት ከሆነ ለዚህ ሁሉ መነሻ ያደረገው ከእርስዎ ጋር የነበረውን የደብዳቤ ልውውጥ ነው። ማዳም - ሁኔታው ከዚህ የተለየ ስለመሆኑ ሊያሳምኑኝ ቢችሉ በጣም ደስ ይለኛል። ይሄን ካደረጉ ለአእምሮዬ ትልቅ እረፍት ይሰጡታል። ስለዚህ፤ ለልጅዎ በፃፉት ደብዳቤ ላይ የሰነዘርኩትን ቃል እንዴት እንዳስቀመጡት ሊነግሩኝ ይችላሉ ወይ?' አለ። የራስኩልኒኮቭ እናት ግራ መጋባት እየታየባት 'እኔ አሳስታውስም። ቃሉን የገለፅኩት ለእኔ በገጣኝ መልኩ ነው። ሮዲ ምን

እንዳለህ ባላውቅም ትንሽ አጋንኖት ሊሆን ይችላል፤ ስትል መለሰች። 'የእርስዎን ሀሳብ መነሻ ሳያደርግ ሊያጋንን አይችልም።'

'የእኛ ከዚህ መገኘት የሚያረጋግጠው ዳንያና እኔ አነጋገርህን በኩት እንዳልተመለከትን ነው። በማለት የራስኩልኒኩሽ እናት ኮራ ብላ ተናገረች። ዳንያ እናቷ ያለችውን ደገፈች። 'አሁንም ተወቃሽ ልታደርጉኝ ነው!' ሲል ለዚን መቀየሩን አሳወቀ። የራስኩልኒኩሽ እናት ወኔ በተሳበሰ ሁኔታ 'ሚስተር ለዚን ሮዲን ሁልጊዜ ትወቅሱባለህ። ባለፈው በዓፍኩው የመጨረሻ ደብዳቤህ ላይ ስለሮዲ ያልሆነ ነገር ብለህል' አለች።

'ትክክል ያልሆነ ነገር መፃፌን አሳስታውሽም።'

'በትናንትናው እለት ገንዘቤን የሰጠሁት በጋሪ ተገጭቶ ለሞተው ሰውዬ ሚስት ሳይሆን እስከትናንትና ድረስ አይቻት ለማላውቀው ሽሟቼ ሲት ልጅ እንደሆነ አድርገህ በደብዳቤህ ገልፀህል። እንደዚያ የዓፍኩው በእኔና በቤተሰቤ መካከል መቃቃር ለመፍጠር አቅደህ ነው። ስለማታውቃት ልጃገረድ ጠባይ የማይሆን አስተያየት የሰጠኸውም በዚህ የተነሳ ነው። ይሄ ሁሉ ሌላ ሳይሆን ስም ማጥፋት ይባላል፤ ሲል ራስኩልኒኩሽ ደፈር ብሎ ፊቱን ወደ ለዚን ሳያዞር ተናገረ።

ለዚን በንዴት እየጠፈ 'በደብዳቤዬ ላይ ስለአንተ ባህሪ በስፋት የዓፍኩት ስለአንተ ያለኝን አስተያየት እንዳላውቃቸው እናትህ ስለጠየቀኝ ብቻ ነው። በደብዳቤዬ ላይ ዓፍኩት ሳልኩ ነገር እስቲ ያስፈርኩትን የሀሰት አባባል አሳየኝ። ለመሆኑ አንድም የረባ ሰው በሌለበት ቤት ውስጥ ገንዘብህን መዝራትህ ትክክል ይመስልሃል' አለ።

'እንደ እኔ እምነት ከሆነ ከዚያች ምስኪን ልጃገረድ የጥፍር ቆሻሻ አሳንሼ ነው የምመለከትህ።'

'እንዲያ ከሆነም ልጅቷን ከእናትህና ከእህትህ ጋር ከማስተዋወቅ አትመለስም ማለት ነዋ!'።

'አስተዋውቄአታለሁ። በዛሬው እለት ከእናቴና ከዳንያ ጎን ተቀመጪ ብያታለሁ።' የራስኩልኒኩሽ እናት 'ሮዲ!' ስትል ጮኸች። የዳንያ ፊት ፍም መሰለ። ራዙምኪን ተባለ። ለዚን የትምክህት ፈገግታ አሳየ። 'ከስምምነት ላይ መድረስ እንደማይቻል ራሳሽ መገመት ትችያለሽ። ጉዳዩ እንዳበቃለትና ሁሉም ነገር ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ማብራሪያ እንዳገኘ ተስፋ አደርጋለሁ። ለቤተሰብ አብሮትና መደጋገፍ እንቅፋት መሆን ስለማልፈልግ አሁን መሄድ ያለብኝ ይመስለኛል' ሲል ለዳንያ ከተናገረ በኋላ ከመቀመጫው ተነስቶ ባርኔጣውን ያዘ። 'ከመሄዴ በፊት ግን ወደ ፊት በእንደዚህ አይነት ውይይት ላይ ለመሳተፍ ያለኝን ተስፋ ለመግለፅ እወዳለሁ።' ካለ በኋላ ወደ ራስኩልኒኩሽ እናት እያመለከተ 'ደብዳቤዬ ለእርስዎ እንጂ ለሌላ የተላከ ስልሆነ ለወደፊቱ በግልም እንዳይዙት እጠይቅዎታለሁ' ሲል ተናገረ። የራስኩልኒኩሽ እናት በመጠኑም ቢሆን ተቀየመች። 'ወይ አምላክ! ሙሉ በሙሉ በቀጥተኛ ስር ያደረግኸን መሰለህ! በውይይታችን ላይ ልጄ እንዳይኖር የነበረህ ፍላጎት ለምን እንዳልተፈፀመ ዳንያ በትክክል ነግራህለች። ለእኔ ደብዳቤ የምትፀፍልኝ ደግሞ በቀላሉ እንደሚያዝ ሰው ነው። የአንተን ፍላጎት ሁሉ እንደትእዛዝ መቀጠር አለብክ? አንተን እምነን ወደዚህ በመምጣታችን ሲሆን ልታስብልን በተገባ ነበር። የአንተን እጅ የምናይ አደረግኸን።'

‘ማዳም - አባባልዎ ትክክል አይደለም። በተለይ በአሁኑ ሰአት የሰቪድሪጋሎቭ ሚስት ሶስት ሺህ ሩብል ለልጅዎ መናዘዝ እየታወቀ፤ ይቅርታ አድርገልኝና ከአነጋገራችሁ አዲስ ቅላፄ መገመት እንደቻልኩት ወቅቱን የጠበቀ ገንዘብ እየደረሳችሁ ባለበት ጊዜ ይሄን ማለትም ተገቢ አይሆንም’ በማለት በምፁት ተናገረ።

‘ከአባባልህ መረዳት እንደሚቻለው ችግራችንን መጠቀሚያ የምታደርግ ይመስላል’ አለች ዳንያ በስጩት በማለት።

‘ከእንግዲህ ወዲህ ግን መጠቀሚያ አላደርገውም። በወንድምሽ በኩል እንድትሰሟው የተወጠነውን ምስጢር ተግባራዊነት አላደናቅፍም።’ የራስኩልኒኮቭ እናት ‘አምላኬ አውጣኝ!’ ስትል ጮኸች።

ራዙምኪን ተረጋግቶ መቀመጥ ተሳነው። ‘ዳንያ - ሀፍረት አልተሰማሽም ወይ?’ አለ ራስኩልኒኮቭ። ‘ያሳፍራል’ ካለች በኋላ በንዴት እየጠፈች ወደ ሚስተር ሉዚን ዞር ብላ ‘ውጣ ከዚህ!’ አለችው። ሚስተር ሉዚን ሁኔታው በዚህ መልኩ ያከትማል ብሎ አልጠበቀም። በራሱ ሀብትና በእነዚያ በምስኪን ፍጡሮች ረዳት የለሽ መሆን ተማምኖ ነበር። አሁን ግን ያሳሰበው በመፈፀሙ ማመን አቃተው። በአንድ ጊዜ ገርጥቶ ከንፈሮቹ ተርበተቡ። ወደ ዳንያ እየተመለከተ ‘ውጣ ባልሺኝ መሠረት ከዚህ ከሄድኩ መቼም አልመለስ። በጥሞና አስበቢበት። እኔ እንደሁ ይሄን ቃሌን አላጥፍም’ ሲል ተናገረ። ዳንያ ከመቅፅበት ወዲያና ወዲህ እየተወራጨች ‘ምን አይነት ርካሽነት ነው! ተመልሰህ እንድትመጣ አልፈልግም!’ አለች። ውጥኔ ይከሸፋል ብሎ ያልጠበቀውና ክው ብሎ የቀረው ሉዚን ‘ይሄ ነው ጉዳዩ! ማዳም - የመቃወም መብት እንዳለኝ ግን ታውቂያለሽ ወይ?’ እያለ ጮኸ።

‘እሷን እንደዚህ ለማነጋገር ምን መብት አለህ? እንዴትስ ነው የምትቃወመው? ለእንዳንተ አይነቱ ልጄን ዳንያን የምድር ይመስልህል? ብትሄድና ብትተውን ይሻላል! ውጥንቅጡ በወጣ ነገር ላይ በመስማማታችን ጥፋተኞች ነን። ዋናው ጥፋተኛም እኔ ነኝ’ እያለች የራስኩልኒኮቭ እናት ለልጇ መከታ ሆና ተናገረች።

‘ቃሌን አላጥፍም’ ሲሉ ከርመው ቃልዎን ሰረዙት። ይሄን ሁሉ ወጪ ያወጣሁት ቃልዎን ይጠብቃሉ ብዬ ነበር’ ሲል ሚስተር ሉዚን በንዴት ጠፈ።

ሚስተር ሉዚን በመጨረሻ ላይ ወጪ ስለማብዛቱ ያሰማው ምሬት የተለየ ስለነበር ገርጥቶና ተባሳጭቶ ራሱን መቆጣጠር አቅቶት የነበረው ራስኩልኒኮቭ ከመቅፅበት በላቅ ጦሽ አለ። እናትዬዋ ግን ጭራሹን ጠፈች።

‘ወጪ? የምን ወጪ ነው? ለሳጥናችን አወጣሁ እንዳትል የባቡር ሠራተኛው አላስከፈለህም! ደግሞ ቃላችሁን አትጠፉ ስትል አታፍርም! በአገሯ ተስፋ እጅና እግራችንን አስረክን የነበረው አንተ እንጂ እኛ አንተን አላስገደድንህም!’

‘እማዬ ይበቃል እባክሽ’ እያለች ዳንያ እናቷን ከተማፀነች በኋላ ሚስተር ሉዚንን ‘እባክህ ውጣልን’ አለችው።

ራሱን መቆጣጠር እያቃተው እንዲህ ሲል ተናገረ። ‘እኔ እሂዳለሁ። ለመጨረሻ ጊዜ ግን አንድ ቃል ልበል። ላገሽ የወሰንኩት ስምሽን የሚያሳድፍ ወሬ በሰፈሩ ከተዛመተ በኋላ መሆኑን እናትሽ የራሱት ይመስለኛል። የሰፈሩን ወሬ ንቁ ይሄን በማድረግ ካላፍ ምስጋና ከአንቺ ጠብቁ ነበር። አሁን ግን ሁሉ ነገር ገብቶኛል። የሰፈሩን ወሬ ችላ ማለቴ በጥድፊያ የወሰድኩት እርምጃ እንደሆነ ተረድቻለሁ።’

ራዙምኪን ከመቀመጫው ተነስቶ በመዝለል ለዚን ላይ ጉብ ሊልበት እየጻፈው ‘ይሄን ተናግረህ በዋዛ ፊዛዛ የምንላቀቅ ይመስልህል ወይ?’ አለው።

ጻንያ ‘ርካሽ ባለጌ ነህ’ ከማለቷ ራስኮልኒኮቭ ራዙምኪንን እያረጋጋ ‘ዱላ አያስፈልግም! ይበቃል!’ ካለ በኋላ ወደ ለዚን ጦጋ ብሎ ምንም ሳይተነፍስ እንዲወጣ ነገረው።

ለዚን ለጥቂት ሰኮንዶች ያህል ፊቱ ነጥቶና ጥላቻን ተላብሶ ተመለከተውና ዞር ብሎ ወጣ። በራስኮልኒኮቭ ላይ የቋጠረው አይነት ጥላቻም በማንም ሰው ልብ ውስጥ አይኖርም። ለሁሉም ነገር ተጠያቂው ራስኮልኒኮቭ ሆኖ ታየው። የሚገርመው ደግሞ ደረጃውን ቁልቁል ሲወርድ ሁሉም ነገር ያበቃለት አድርጎ መቁጠር እንደማይችልና ሁኔታው እንደሚስተካከል ገመተ።

እስከመጨረሻው ደቂቃ ድረስ በእንዲህ አይነት ሁኔታ ይከሸፍና ይደመደማል ብሎ አልጠበቀም። እነዚያ ሁለቱ ምስኪን ሴቶች ከቀጥተኛ ውጭ ለመሆን እንደሚችሉ ሳያስተውል ይፍልሳል። ከራስ ወዳድነት በመነጮ ሁኔታ ራሱን በማከራራቱም ፋላሳው ተጠናከረ። ሚስተር ለዚን ከትቢያ ተነስቶ ከዚህ ደረጃ ላይ በመድረሱ ራሱን ከፋኛ ያሞካሻል። እውቀቱንና ችሎታውን ሲበዛ ከማጋነኑ የተነሳ ብቻውን በሚሆንበት ጊዜ ፊቱን በመስታወት እየተመለከተ ራሱን ያደንቃል። ከሁሉም በላይ ግን ጥር ግርም ሆነ በተለያዩ ዘዴዎች ያግበሰበሰውን ገንዘብ ያፈቅራል። ለዚህም ምክንያቱ ከእርሱ ከሚበልጡ ሰዎች ጋር የሚያስተካክለው ገንዘብ ስለሆነ ነው።

በመንደር ወሬ ሳይፈታ ሊያገባት መወሰኑን ለዳንያ ሲያስታውሳት የተናገረው ሐቁን ነው፤ እንዲያውም በወቅቱ የተፈፀመው ርካሽ ድርጊት አስቆጥቶት ነበር። ዳንያን ሊጋብቻ በጠየቃት ጊዜም የሰቢድሪጋሎቭ ባለቤት ያስተባበለችውና የመንደሩ ሰው ሁሉ ውድቅ ያደረገው ወሬ ከንቱ እንደሆነ አምናበት ነበር። በወቅቱ ይሄን ሁሉ ያውቅ እንደነበር እርሱ ራሱ አይክድም። አሁን ግን ራሱን ከፍ አድርጎ እንደጀግንነት እንዲቆጠርለት ፈለገ። ስለሁኔታው ለዳንያ ሲገልፅም በምስጢር አምቆት ይከራራበት የነበረውን ሀሳብ ማውጣቱ ነው። ራስኮልኒኮቭን ለማየት በሄደበት እለት ምስጋና የሚሹጎደጎድለትና የሚሞካሽ መስሎት ነበር። አሁን ደረጃውን ቁልቁል ሲወርድ ግን እንደተሰደበና እንደተዋረደም ተገነዘበ።

በሌላ በኩል ደግሞ ዳንያን በጣም ስለሚፈልጋት ሊተዋት አይችልም። ጋብቻ ለመፈፀም ከአቀደ ረጅም ጊዜ ቢሆነውም ገንዘብ ሲያስማችና ሲያደባ ቆየ። በጠባይ እንከን የሌላት፣ ድሀ፣ ወጣት፣ ቆንጆ፣ በትውልድና በትምህርቷ መልካም የሆነች፣ አይን አፋር፣ በችግርና በእጦት የተፈተነች፣ ምንጊዜም የምትታዘዘው፣ ሕይወቷን በሙሉ ከመከራ ያዳናት አድርጋ የምትቆጥረው፣ የምትከፈረውና የምትደንቀው ወጣት ልጃገረድ ለማግባት ሲቋምጥ ነበር። ስራውን ተወት አድርጎ ለጥቂት ደቂቃ ሲዝናና በዚህ ማራኪ ርእስ ዙሪያ ስንት አይነት ትርኢቶች በአእምሮው ተቀርፀዋል! በአሁኑ ሰአት ለብዙ አመታት ያልም የነበረው ሊሳካለት ተቃርቧል። የዳንያ ውበትና ትምህርት ከፋኛ ማርከውታል፤ ረዳት የለሽ መሆኗ መሳምጀቱን አባብሶታል። ያገኘው ከአለመው በላይ ነው። ኩሩ ልጃገረድ፣ ጠባይ ያላት፣ በትምህርት የበለፀገች፣ በአእምሮ እድገት ከርሱ የምትልቅ፣ ሕይወቷን ሙሉ ስታመሰግነው የምትኖር፣ ጌታዬ የምትለውና በቀጥተኛ ስር ያደረጋት ልጃገረድ! ከዳንያ ጋር ከመተዋወቁ ትንሽ ቀደም ብሎ በሕይወቱ ላይ ከፍተኛ ለውጥ ለማግኘትና የስራ አድማሱን አስፋፍቶ ወደ ከፍተኛው መደብ ለመሸጋገር ህልሙን ለማሳካት ወስኖ ነበር። በአጭሩ ለመግለፅ ያህል ኑሮውን በፒተርስቡርግ ለማድረግ ቆርቧል። ትክክለኛዋን ሴት ከሄኑ ሻጥ ካደረገ አላማው እንደሚሳካለት ተረድቷል። ውብ፣ መልካም ስምምግብ ያላትና የተማረች ሴት ለአዲሱ ሕይወቱ ከፍተኛ እገዛ እንደምታደርግለት ገምቷል። የእንዲህች አይነት ሴት መኖር ተደማጭነት ያላቸውን ሰዎች ይሰብላታል፤ ክብርና ሞገስም ያኖራል። አሁን ግን ሁሉም ነገር አከተመ! ይህ አስከፊ የሆነ መለያየት በእርሱ ላይ የታለመ ፈንጂ ሆኖ ተሰማው።

አስገራሚ ሆነበት። ውድቀት ያመጣብኛል ብሎ አልነበረም በመጠኑ የፎለለው። ያሰበውን እንኳን ለመናገር ጊዜ አልነበረውም። በሰሜት ውስጥ መግባቱና መቀለዱ መጨረሻውን ሳያሳምረው ቀረ። ከዚህም በተጨማሪ ከዳንያ ጋር የራሱ የሆነ ፍቅር ይዞታል፤ ሁሉም ግን በአንድ ጊዜ አከተሙ! ሊሆን አይችልም! ነገ ሁሉንም ነገር ማስተካከልና የተነሳውን መጠገን አለበት፤ ከሁሉም በላይ ደግሞ የዚህ ሁሉ ጣጣ መንስኤ የሆነውን ባለጌ ወጣት ማሽመድ መድ አለበት። ስለራዙምኪን በጥርጣሬ ስሜት አሰላሰለና ወዲያውኑ ከአእምሮው አወጣው። እንደዚያ አይነት ሰው ከሱ እንዲቆምለት አምላክን ተማግጥ። በጣም ያስፈራው ሰው ስቪድራሎቭ ነበር። በአጭሩ ለመግለፅ ያህል ወደፊት የሚታዩ ብዙ ነገሮች ይኖራሉ። ...

*

ዳንያ እናቷን አቅፋ እየሳመች ከማንም ይበልጥ ተወቃሹ እኔው ራሴ ነኝ። ገንዘብ ነበር ያንንኝ፤ ግን ሮዲ ከፊትህ ይነጥለኝ ነው የምልህ እንዲህ አስከፊ ሰው ይሆናል ብዬ ጭራሽ አልገመትኩም። እንዲህ አይነት ሰው መሆኑን ባወቅ ኖሮ አልሞክረውም ነበር። ሮዲ - ይቅርታ አድርግልኝ አለች።

የራስኮልኒኮቭ እናት የሆነውን ሁሉ ያልተገነዘበች ይመስል የምትለው ግራ ገብቷት 'አምላክ አወጣን! አምላክ አወጣን!' እያለች ተናገረች።

ሁሉም ተደሰቱ፤ ከአምስት ደቂቃ በኋላ እንዲያውም ይስቀ ጀመር። ሆኖም ዳንያ ብቻ የሆነውን እያስታወሰች ገርጥታ ተከዘች። የራስኮልኒኮቭ እናት ደስተኛ የመሆን ሀልሙም አልነበራት፤ ገና ማለዳው ላይ ከለዚያ ጋር ግንኙነት የማቋረጡ ሀሳብ እንደትልቅ መቅሰፍት ሆኖ ታይቷታል። ራዙምኪን ግን በደስታ ብዛት ፈክቷል። ከተሸከመው ትልቅ ቋጥኝ የተገላገለ ይመስል ፍንክንክ ብሏል። መላ ሕይወቱን ለእነርሱ ሊሰጥና ሊያገለግላቸው ቆርጧል። ከእንግዲህ የሚሆነው አልታወቀም! ይሁንና፤ ስለመጨው ሁኔታ የታየውን ራሕይ ላለመግለፅ የሚቻለውን ሁሉ እያደረገ ስሜቱን ዋጠ። ራስኮልኒኮቭ ብቻ ሀሳቡ ተበታትኖበትና ጭፍግግ ብሎ ከዚያው ስፍራ ተቀምጧል። እሁቱ ለዚያን እንዳታገባ ከማንም ይበልጥ የጣረው ሰው ለተፈጠረው ሁኔታ ደንታ ቢስ ይመስል ነበር። ዳንያ ወንድሟ አሁንም ቢሆን የተሰላጨባት ሲመስላት እናቷ ደግሞ ራስኮልኒኮቭን ከስጋት ስሜት ጋር ትመለከተው ነበር።

ዳንያ ወደወንድሟ ጠጋ ብላ 'ስቪድራሎቭ ምንድነው ያለህ?' አለችው። እናትዋም ለማወቅ ጓጓች።

ራስኮልኒኮቭ ቀና ብሎ 'የአስር ሺህ ሩብል ስጦታ ሊያደርግልሽ የወሰነ ይመስላል፤ ለአንድ ጊዜ እኔ ባለሀብት ሊያነጋግርሽ እንደሚፈልግ ገልጿል' ቢል ተናገረ።

'እርሷን ማነጋገር አይሞክርም! እንዴትስ ገንዘብ ልስጥሽ ይላታል!' በማለት የራስኮልኒኮቭ እናት ሀሳቧን ገለፀች።

ራስኮልኒኮቭ አስፈላጊ ያልሆነ ዝርዝር ውስጥ ሳይገባ ከስቪድራሎቭ ጋር ስላደረገው ጭውውት ኮስተር ብሎ ነገራቸው።

'አንተስ ምን አልከው?' ስትል ዳንያ ጠየቀች።

'መጀመሪያ ላይ ምንም ነገር አልነግራትም ብዬው ነበር። ይሄን ካልኩት በኋላ እርሱ ራሱ ከአንቺ ጋር ለመገናኘት የሚቻለውን ሁሉ እንደሚያደርግ ተናገረ። ለአንቺ

የነበረው ፍቅር አሁን እንደሌለ አረጋግጦልኛል። ለዚህን እንድታገቢ አይፈልግም። በአጠቃላይ ሲታይ አነጋገሩ ቅብጥርጥር ያለ ነበር።

‘ሮዲ - ሰውየው ምን ይመስልህል? ምን አይነት ስሜት አሳደረብህ?’

‘ስለጠባባይ ማወቅ አልችልም። አስር ሺህ ሩብል ሊሰጥሽ ፈቃደኛ ነው። እንዲያም ሆኖ ግን በጣም ሀብታም እንዳልሆነ ይናገራል። ወደሆነ ቦታ እንደሚጓዝ ተናገረና ከአስር ደቂቃ በኋላ ሁሉንም ረሳው። ወዲያውኑ ደግሞ የሚያገባት ልጃገረድ እንዳለችው ከመቅፅበት ተናገረ። የራሱ የሆኑ እቅዶች እንዳሉት አልጠራጠርም፤ ሁሉም እቅዶቹ ግን እኩይ ናቸው ባይ ነኝ። በሌላ በኩል ደግሞ አንቺን የሚገረር አላማ ቢኖረው ኖሮ እንዲህ አይነት የጅል አቀራረብ ይኖረዋል ብሎ መገመት ያዳግታል። እኔ በበኩሌ በአንቺ ስም በመሆን የገንዘቡን ስጦታ እንደማትቀበይ አጥብቄ ነግሬዋለሁ። ተሳስቼ ግን ሊሆን ይችላል። ምናልባት ሲፎልል ይሆናል የተናገረው። የሚስቴ ሞት ተፅእኖ ያሳደረበት ይመስለኛል።’

‘አምላክ ነፍሷን ይማረው! ምንጊዜም ቢሆን እፀልይላታለሁ። ዳንያ - ሶስት ሺህ ሩብሉ ባይኖር ኖሮ አሁን ምን እናደርግ ነበር! ከሰማይ የወረደ ገንዘብ ነው የመሰለኝ! አየህ ሮዲ - ዛሬ ማለጻ የቀረን ሶስት ሩብል ብቻ ነበር፤ ያ ሰው እርሱ ራሱ ስጦታ እስኪያደርግልን ድረስ አንዳችም ገንዘብ ሳንጠይቀው ወስን ስለነበር የዳንያን ሰአት አስይዘን እንበደራላን ብለን እያሰብን ነበር’ ስትል የራስኩልኒኮቭ እናት ተናገረች።

ዳንያ ስቪድራጋሎቭ ሊሰጣት ያቀደውን ስጦታ እያሰላሰለች በሀሳብ አለም ነገደች።

‘መጥፎ ነገር እንዳቀደ እርግጠኛ ነኝ’ እያለች ለራሷ አጉረመረመች።

ራስኩልኒኮቭ የእህቱን መደናገጥ በማስተዋል ‘ከአንዴም በላይ በድጋሚ የማገኘው ይመስለኛል’ አላት።

‘እንከታተለዋለን! የትም አያመልጠኝ! ከጥቂት ጊዜ በፊት «እህቴን ጠብቃት» ብሎ ሮዲ ስልጣን ሰጥቶኛል። አንቺም ቢሆን ይሄንኑ ስልጣን ትሰጭኛለሽ ወይ? በማለት ራዘምኪን ለዳንያ ጥያቄ አቀረበ።

ዳንያ ከትካዜዋ ባትላቀቅም ፈገግ ብላ እጇን ዘረጋችለት። እናትዬዋም አይኗን ሳትነቅል በፍርሀት ስሜት ተመለከተቻትና የሶስት ሺህ ሩብሉ ዜና አረጋጋት።

ከሩብ ሰአት በኋላ ሁሉም የሞቀ ውይይት ያዙ። ራስኩልኒኮቭ እንኳን ባይናገርም ቅሉ በጥሞና አዳመጠ። ራዘምኪን እንዲህ ሲል ንግግሩን በስሜት ደረደረ።

‘ለምንድነው ከፒተርስበርግ የምትሄዱት? ከዚያ ከደባሪ መንደራችሁ ምን ትሠራላችሁ? ሁላችሁም እነዚህ ከመሆናችሁም በላይ እርስበርስ ትጠቃቀማላችሁ፤ በጣም ትደጋገፋላችሁ። እኔን እንደሸራሸሩኝና ጓደኞችሁ የምትቆጥሩኝ ከሆነ ግሩም የሆነ ቢገዝስ እንደምንጀምር አረጋግጥላችኋለሁ። ጠቅላላውን እቅድ በዝርዝር ስለምነግራችሁ አድምጡኝ። የአሁኑ ሁኔታ ሳይፈጠር ዛሬ ማለጻ ላይ የመጣልኝ ሀሳብ የሚከተለውን ይመስላል። ወደፊት የማስተዋውቃችሁ ግሩም የሆነ አገት አለኝ። አገቴ የአንድ ሺህ ሩብል ተቀማጭ አለው። የሚተዳደረው በጡረታ አበል ሲሆን ለነሮው የሚያስፈልገውን ያሟላል። ስድስት በመቶ ወለድ እየሰጠኸኝ አንድ ሺህ ሩብሉን ውሰድ ብሎ ሳለፉት ሁለት አመታት ሲጨቀጭቀኝ ነበር። ይሄን የሚያደርገው እኔን ለመጥቀም ብቻ ብሎ ነው። ባለፈው አመት ገንዘቡን አልፈለግኩትም፤ ዘንድሮ ግን ወደዚህ ሲመጣ ገንዘቡን ልቀበለው ወስኜአለሁ። አሁን እኔ

የምጠይቃችሁ ከሳት ሺህ ሩብላችሁ መካከል አንድ ሺህ ሩብል እንድትሰጡኝና ሽሪክ እንድንሆን ነው። ከዚህ በኋላ ምን እናደርጋለን?

ራዙምኪን ስለእቅዱ መናገር ጀመረ። መፅሐፍ ሻጮቻችንና አሳታሚዎቻችን ስለመግለፍት የሚያውቁት ጥቂት ስለሆነ ህትመት የሚገኝበት ደረጃ አስከፊ እንደሆነና ጥሩ ሕትመት ግን በጣም እንደሚዋጣ ብዙ ገለፀ። ራዙምኪን ሳለፉት ሁለት አመታት ከአሳታሚዎች ጋር ስለሰራና ሶስት የአውሮፓ ቋንቋዎችን አሳምሮ ስለሚያውቅ የህትመት ስራ ነበር የታየው ራዕይ። ከስድስት ቀናት በፊት ግን ለራስኩልኒኮቭ በቅድሚያ ሶስት ሩብል ሰጥቶ ከፊሉን የትርጉም ስራ እንዲከውንለት በማሰብ ጀርመንኛ ቋንቋ በደንብ አልችልም ያለው አሳማኝ ምክንያት ፍለጋ እንጂ ውሸቱን ነበር። ራስኩልኒኮቭ መዋሸቱን በወቅቱ ተገንዝቧል።

‘ለተሳካ ውጤት ወሳኝ የሆነው ገንዘብ በእጃችሁ እስካለ ድረስ እድሉ እንዴት ያመልጣችኋል? ይህ አይነቱ ውጥን ብዙ ስራ ቢጠይቅም እናትና ልጆቹ ከእኔ ጋር ሆነን እንሠራለን። በአሁኑ ጊዜ አንዳንድ መጻሕፍት ይህ ነው የማይባል ትርፍ ያስገኛሉ! የምንተረጎማቸውን መጻሕፍት ማወቅ ለምናገኘው የተሳካ ውጤት ዋናው መሰረት ነው። እየተረጎሙ ማሳተምን እንማራለን። እኔ ልምዱ ስላለኝ ለጊዜው ጠቃሚ ልሆን እችላለሁ። ከሞላ ጎደል ሳለፉት ሁለት አመታት የአሳታሚ ድርጅቶችን በር አንኳኪ ስለነበር ስለእነርሱ መላእክት አይደሉም። ታዲያ እንዲህ አይነቱ እድል ለምን ያመልጣል? እኔ ራሴ በምስጢር የያዝኩአቸው ሁለት ወይም ሶስት መጻሕፍት አሉኝ፤ አንዳቸውን እንኳን ለመተርጎም ሀሳብ ከአቀረብኩ ብቻ አንድ መቶ ሩብል በቀላሉ አገኛለሁ፤ እኔ ግን አምስት መቶ ሩብል ቢሆንም አልቀበልም። ይሄን ወሬ አንድ አሳታሚ ቢሰማ ይሠራልኛል! የቢዝነስን ጉዳይ በሚመለከት ስለማተሚያው፣ ስለወረቱና ስለሸያጩ በእኔ ጣሉት። ከገደ እስከታች ድረስ ያለውን ሁኔታ አውቀዋለሁ። በትንሹ እንጀምርና ከትልቅ ደረጃ ላይ እንደርሳለን። አነስ ቢባል ምንም ሳናጣ በቂ መተዳደሪያ እንደምናገኝ እርግጠኛ ነኝ።’ እያለ ራዙምኪን በሰሜት ተናገረ።

የዳንያ አይኖች በርተው ‘ሚስተር ራዙምኪን በጣም የወደድኩት ሀሳብ ነው’ አለችው።

የራስኩልኒኮቭ እናት ደግሞ ‘እውነት ለመናገር ያህል እኔ የማውቀው ነገር የለም። ጥሩ ሀሳብ ሊሆን ቢችልም ይህ ነው ብሎ መናገር ያዳግታል። አይደለም እንዴ? አዲስ ነገር ስለሆነብኝ ምን እንደምል አላውቅም። ሆኖም ግን ለተወሰነ ጊዜ ያህል ከዚህ እንቆያለን’ በማለት አስተያየቷን ገለፀችና ሮዲን ተመለከተችው።

‘ሮዲ - ምን ይመስልህል?’ ስትል ዳንያ ጠየቀችው።
‘ግሩም ሀሳብ ያመነጩ ይመስለኛል። ስለአሳታሚ ድርጅት በአሁኑ ደረጃ ማሰብ በጣም መፍጠን ቢሆንም አምስት ወይም ስድስት መጻሕፍት በተሳካ ሁኔታ እንደሚታተሙ እርግጠኛ ነኝ። እኔ ራሴ በጣም የሚሸጥ እንደ መፅሐፍ አውቃለሁ። ራዙምኪን ይሄን ቢዝነስ ለመወጣት ስለው ችሎታ ጭራሽ አልጠራጠርም። ቢዝነስን ያውቀዋል። ሁሉንም ነገር ለማስተካከል ጥሩ ብዙ ጊዜ አላችሁ’ በማለት ራስኩልኒኮቭ መለሰ።

ራዙምኪን 'ግሩም!' እያለ ከጮኸ በኋላ እንዲህ ሲል ሀሳቡን ገለፀ፡- 'አንድ ነገር ልንገራችሁ! በዚህ ሕንፃ ውስጥ የማውቀው አንድ መኖሪያ ቤት አለ። ገንጠል ብሎ ራሱን የቻለ፤ በቤት እቃ የተሟላና ኪራዩም መጠነኛ የሆነ ባለሰብት ክፍል ነው። ለጊዜውም ቢሆን እንድትከራዩት እመክራችኋለሁ። ነገ ሰአታችሁን አስይገፍ እበደርና ገንዘቡን አመጣላችኋለሁ፤ የተቀረው ደግሞ በወቅቱ ይስተካከላል። ትልቁ ነገር ከሮዲ ጋር አብራችሁ ለመኖር መቻላችሁ ነው። ሮዲ ግን ወዴት ነው የምትሄደው?'

እናቱ ተደናግጦ 'ሮዲ - ምን ነህ? እንዴት ትሄዳለህ?' ስትል ጠየቀችው።

'እንዴት በአሁን ሰአት ትሄዳለህ?' ብሎ ራዙምኪን ተቃወመ።

ዳንያ ማመን እያቃቃት በመገረም ወንድሟን ተመለከተች። ባርኔጣውን በእጁ ይዞ ከቤት ለመውጣት ዳድቶታል።

'የምትቀብሩኝ ወይም ለመጨረሻ ጊዜ ደህና ሰንበት የምትሉኝ ይመስል ነው የምትናገሩት' አለ። ባልተለመደ ሁኔታ ፈገግ የሚል ቢመስልም እውነተኛ ፈገግታ አልነበረም። 'የሚሆነውን መናገር አይቻልም። ምናልባትም መገናኘታችን ለመጨረሻ ጊዜ ሊሆን ይችላል' እያለ ባልተጠበቀ ሁኔታ ተናገረ። በሀሳብ ቢመሰገጥም ጎሳ አድርጎ ነበር የተናገረው።

እናቱ 'ምን ነህ?' ብላ ጮኸች።

ዳንያ 'የት ነው የምትሄደው?' ብላ በመገረም ጠየቀች።

ምን እንደሚል ግራ ገብቶት 'ወደሆነ ቦታ መሄድ አለብኝ' አለ። በገረጣ ፊቱ ላይ ቀርጠኝነት ይነበብበት ነበር። ቀጠል አድርጎም 'ለጊዜውም ቢሆን መለያየት እንዳለብን ለእናቱና ለዳንያ ልነግራችሁ ፊልጌ ነበር። ጤና የለኝም፤ እየተረበሽኩ ነው። ሲሻለኝ እኔ ራሴ እመጣለሁ። ሁልጊዜ ስለእናንተ አሰብላለሁ፤ እወዳችኋለሁ። ለጊዜው ግን ተውኝ! ቀደም ብዬ ነው የወሰንኩት። የፈለገው ነገር ገጥሞኝ ታሰርኩም አልታሰርኩም ብቻዬን መሆን እሻለሁ። እኔን ጭራሽ ብትረሱኝ ይሻላል። ስለእኔ አትጠይቁ። አስፈላጊ በሚሆን ጊዜ እኔ ራሴ እመጣለሁ፤ ወይም መልእክት እልክባችኋለሁ። ምናልባትም ምንም አይነት ችግር ሳይኖር ይችላል። የምትወዱኝ ከሆነ ግን ስለእኔ አትጨነቁ፤ እርሱኝ። ይሄን ካላደረጋችሁ እጠላችኋለሁ። ደህና ክረሙ!'።

እናትየው 'ወይ አምላኪ!' ብላ እንደጮኸች ሁሉም ተረበሹ።

'እንደቀድሞው አብረን እንኑር!' አለች ምስኪኗ እናት።

ቀስ ብሎ ወደበሩ አመራና በዝግታ ክፍሉን መልቀቅ ጀመረ። ዳንያ በሩጫ ተከተለችው።

ከንዴት ብዛት አይደን አፍጥጣ 'ሮዲ - በእናትህ ላይ የምታደርሰውን ሐዘን አስብበት' ስትል አንሾካሾክችለት።

በሀዘኔታ ተመለከታት።

የሚናገረው ጠፍቶት 'አይዘሽ እመጣለሁ!' ብሏት ከክፍሉ ወጣ።

'ጨካኝ፤ ብስጩና ራሱ ወዳድ!' ስትል ዳንያ ጮኸች።

ራዙምኪን እጇን ጠበቅ አድርጎ በመያዝ 'ጨካኝ አይደለም፤ እብድ ነው። ጤና

እንደሌለው አይታወቅም ወይ? ይሄን ካልተረዳሽ አንቺ ራስሽ ጨካኝ ነሽ! እኔ ግን ብዙም ሳልቆይ ተመልሼ እመጣለሁ' በማለት በጆሮዋ ከገራት በኋላ ፈጥኖ ከክፍሉ ወጣ።

ራስኮልኒኮቭ ጥግ ይዞ ይጠብቀው ነበር።

'በሩጫ እንደምትከተለኝ አውቄአለሁ። ተመልሰህ ሄደህ አብረሃቸው ሁን። ነገም፤ ሁልጊዜም አብረሃቸው ሁን። ከቻልኩ እመጣ ይሆናል፤ ደህና ክረም!'።

የእጅ ሰላምታ ሳይሰጠው ዝውን መቀጠል ጀመረ።

ራዙምኪን ግራ በመጋባት 'የት ነው የምትሄደው? ጉዳዩ ምንድነው? እንዴት እንዲህ ትሠራለህ?' እያለ አጉተመተመ። ራስኮልኒኮቭ እንደገና ቆም አለ።

'ለመጨረሻ ጊዜ የምነግርህ ስለምንም ነገር እንዳትጠይቀኝ ነው። የምልህ አንዳችም ቃል የለም። ከእኔ ዘንድ አትምጣ። እኔ ራሴ ወደዚህ ልመጣ እችላለሁ። እኔን ተወኝ፤ እነርሱን ግን አትተዋቸው። ገባህ ወይ?'

የቆሙት ጥግ ይዘው ከፋኖስ አጠገብ ነበር። ለደቂቃ ያህል በዝምታ ተያዩ። ይህችን ቅፅበት ራዙምኪን መቼም አይረሳት። የራስኮልኒኮቭ ጥልቀት ያለው እይታ በየሰከንዱ ተባባሰ - ወደመንፈስ ዘልቆ የሚገባ እይታ። ራዙምኪን ሳያስበው መለስ አለ። በመካከላቸው አንድ ያልተለመደ ነገር የሚያልፍና ሁለቱም የተገነዘቡት አስፈሪ ሀሳብ ብልጭ የሚል ይመስል ነበር። ራዙምኪን እንደበረዶ ነጣ።

ራስኮልኒኮቭ ግንባሩን አጨማዶ 'አሁን ገባህ አይደል? ተመልሰህ ወደ እነርሱ ሂድ!' አለውና እብስ ብሎ ሕንፃውን ለቀቀ።...

በዚያን ምሽት የራስኮልኒኮቭ እናት ምን እንደተሰማት፤ ራዙምኪን እንዴት እንደተመለሰ፤ ሊያረጋጋቸው የሚቻለውን ሁሉ እንዴት እንዳደረገ፤ ከሕመሙ ወዲህ ሮዲ እረፍት ማግኘት እንዳለበት፤ ተመልሶ እንደሚመጣ እንዴት እንደማለና እንደተገዙተ፤ ከጥሩ ሐኪም ጋር ሆኖ እርሱ ራሱ እንደሚከታተለው እንዴት እንደተናገረ ለመግለፅ አልሞክርም። ... በአጭሩ ለማጠቃለል ያህል ከዚያን ምሽት ጀመሮ ራዙምኪን ልጅም፤ ወንድምም ሆኖቸው።